

Izdaja odbor za splošne zadeve Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Franc Fale, Alojz Janežič, Ivo Kohlenbrand, Marjan Kolar, Frančiška Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Telefon 86 030, int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk Maribor

ČAS ZAHTEVA DEJANJA

Ob sedANJI razgibani politični dejavnosti — zaenkrat so to razumljivo še pogovori in dogovori — ki jo je sprožilo Titovo pismo komunistom, me je vprašal eden od naših številnih poštenih sodelavcev nekomunistov: »No sedaj se v partiji zopet pripravljate na akcijo, kakršnih tudi doslej ni bilo ravno malo, pa mi povej, ali bo iz tega kaj?« Dejal je še: »Veš, težko mi je, ko poslušam ali berem, s kakšnimi težavami se zadnje čase ubada predsednik Tito; in veš, veliko teh povzročate vi komunisti.«

Dragi tovariš, imaš prav, tudi komunisti so le ljudje. Vmes so slabi — taki, ki v ZK nikoli ne bi bili smeli. Eni pa so se izpridili med tem, ko so bili člani. Tako, kot jih je tedaj čas potegnil za seboj, jih je sedaj prerasel. Ostali so miselno tam, kjer so bili — na pozicijah preživele socialistične družbe v eni izmed svojih razvojnih faz. Čeprav miselno, po dejanjih in moralno ne sodijo več v ZK, se jim izstop zdi tvegan, zlasti pa si — to je tipično za ljudi takega kova — ne želijo soditi sami. Ne premorejo hrabrosti in tudi ne volje, da bi se samokritično umaknili, da ne bi povzročali težav. No, tudi takih je bilo nekaj.

Zgodovina pa nas uči, še ne tako davna preteklost pa opozarja, da se tudi pod površjem novega marsikaj slabega prikrije, živi dalje in v primernem času pride na površje. Zato tudi sedaj brez premišljene in usklajene akcije ne bo mogoče doseči zelenega cilja.

Dve nalogi sta se sedaj (kar zadeva članstvo v ZK) najostreje začrtali:

1. Oceniti delovanje posameznega člana in celih organizacij ter gnilobo izločiti z vsemi posledicami zanj.

2. Za nekaj let nazaj oceniti, zakaj so nekateri člani zapustili organizacijo ter ukrepati.

Katere so slabosti, ki o njih sedaj vsi organi ZKJ razpravljajo, že ukrepajo ali pa zahtevajo ukrepe tistih, ki so pred družbo dolžni ukrepati:

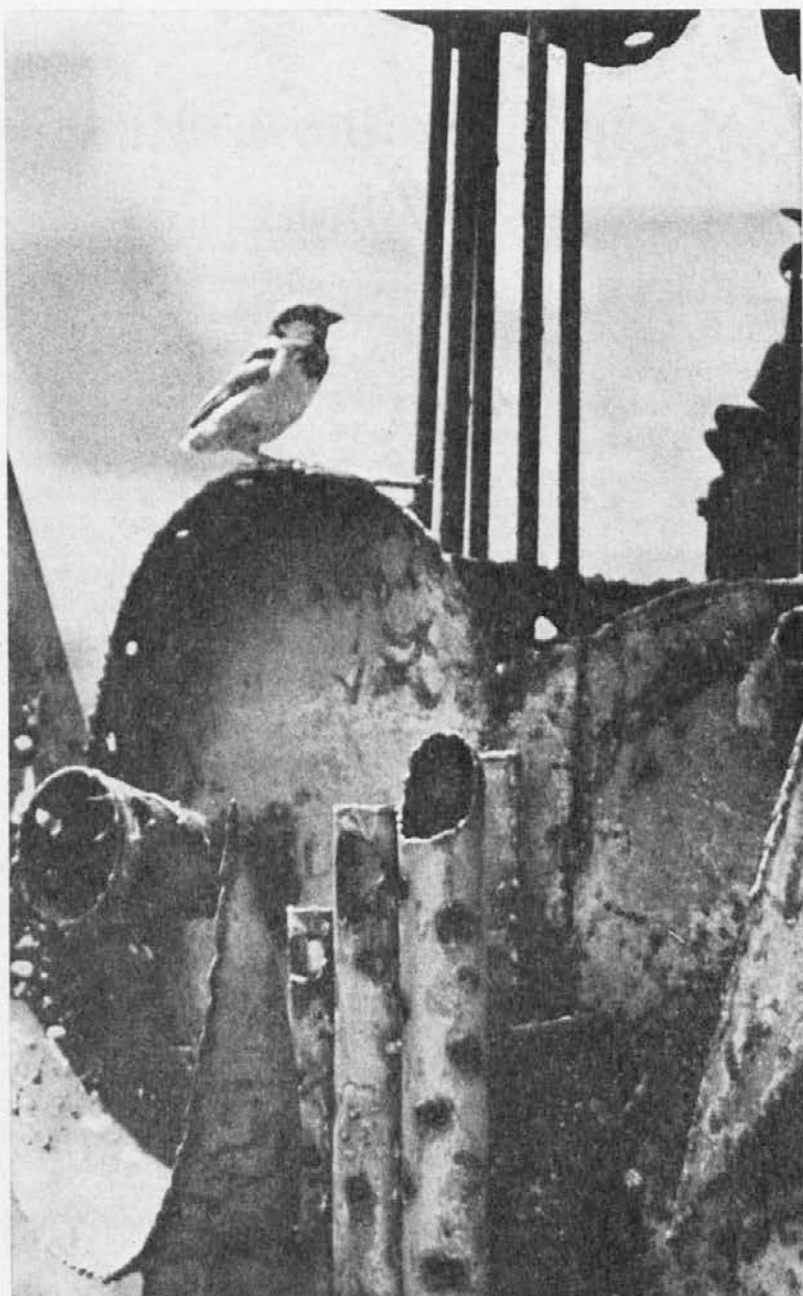
1. Sam razvoj samoupravnih odnosov terja spremembo zavesti ljudi, in to posebej tistih, ki so pred družbo odgovorni in so nosilci določenih družbenih funkcij ter dolžnosti. Veliko teh se upira, zavira razvoj samoupravljanja. Ker so na ključnih položajih, lahko blokirajo izvajanje nove

politike. Nekaterim novostim so se sicer prilagodili, v bistvu pa so notranje še vedno na starih pozicijah. Danes jih nasploh poznamo pod pojmi — tehnobirokrati, oportunisti, sovražniki delavskega razreda, karieristi, nacionalisti in podobno.

2. »Nekontrolirana« demokracija, ki so jo zase, za svoj prid uporabili najrazličnejši nosilci javnih in gospodarskih ter političnih funkcij.

3. Boleče socialne razlike, ki že v osnovi delijo ljudi na premožne in revne.

4. Neupravičeno osebno bogatenje zaradi izigravanja predpisov, zaslužkarstvo.

Življenje zmaguje
Foto: F. Kamnik II

IZ VSEBINE

Akcijska enotnost in odgovornost komunistov — Referendum o izenačitvi pravic zdravstvenega varstva kmetov z delavci — Slovenske železarne v letu kakovosti — Kvalitetni asortiment proizvodnih programov slovenskih železarn — Z zasedanj delavskega sveta — Samoupravljanje v naših delovnih enotah — Iz dela kolegijskih izvršilnih organov — Strokovna posvetovanja in raziskave — Kulturna kronika — Športne vesti

5. Tolerantno in netočno stališče organov, odgovornih za odkrivanje, pregon in kaznovanje kršiteljev družbenih in pravnih norm.

6. Korupcija na vseh ravneh, ki je tudi posledica bujnega gospodarskega razvoja, predvsem pa družbene popustljivosti in skrajno nizke morale nekaterih poslovnih ljudi.

7. Zanemarjeno in pozabljeno skupno — družbeno — pred zasebnimi interesi — pohlepom.

Seveda ne pomeni, da so le komunisti ali predvsem oni nosilci teh slabosti v družbi, da je zunaj njih vse v najlepšem redu, pomeni pa, da mora najprej prav članstvo ZK pri sebi do skrajne meje zaostriti odnos do negativnih družbenih pojavov, hkrati pa zahtevati, da to store tudi vsi drugi. Sicer bi nedvomno slabo ravnali, posledice pa bi sčasoma zopet čutili tako kot sedaj ali celo ostreje.

Kot se rado zgodi, so v sedanjih razgibanjih razmerah stopili na plan tudi ljudje, ki vidijo priložnost za doseg svojih nizkih ciljev s sumničenjem vsevprek, v blatenju ljudi in v lažnem radikalizmu. Naenkrat jim je vse jasno, kaj se sme in kaj ne, navzven kažejo prizadetost in so nasploh zelo »aktivni«. Na dlani je, da mora biti zato akcija ZK sicer hitra, vendar razumna, če naj bo pozitivna.

Vedeti moramo, da smo še zmerom družba, ki se hitro razvija in da ta raz-

voj vnaša nekatera socialna neskladja, v zvezi s tem pa vrsto moralno političnih problemov. Morala ljudi je na preizkušnji, v kateri mnogi podležejo. Tu vidim največji manjko našega dosedanjega družbenega razvoja. Skrb za moralno vzgojo našega človeka je bila vse preveč prepuščena slučajnosti, tujim vplivom in samopresoji.

Sekretarjem organizacij in oddelkov ZK, ki so ob Titovem pismu naenkrat pred veliko nalogo, ki jih sicer ohrabruje, hkrati pa nekoliko bega, bi dejal, da so na potezi kot organizatorji partijske aktivnosti in ne kot arbitri. Razgibati je potrebno celotno članstvo, da bo lahko ocenilo slabosti in ukrepalo povsod tam, kjer se za to kaže potreba.

Kaj je to, kar pri nas ni v redu, naj presodi vse članstvo, zatem pa po načelu demokratičnega centralizma zahteva spoštovanje dogovora. Sedaj, v tem času, je potrebno strniti članstvo v idejno in akcijsko enotno družbeno silo. Za prvo je potrebno dosti več znanja — torej najti primerno obliko izobraževanja in vzgoje. Za drugo pa predvsem demokratično jasno dogovorjeno politiko vsega članstva in zatem vztrajanje na izvajanju. Ta čas sedaj mora biti preizkušnja zrelosti, pripravljenosti in sposobnosti slehernega člana za akcijo in ne kot doslej, kaj misli ali govori.

Milan Zafošnik

Akcijska enotnost in odgovornost komunistov

Spričo izredne aktivnosti komunistov v železarni smo naprosili sekretarja tovarniškega komiteja ZKS dipl. inž. Alojza Kneza za razgovor in oceno sedanjega političnega trenutka, ki ga podajamo v naslednjem sestavku. Uredništvo

Čeprav je naša organizacija ZK v železarni Ravne aktivna, to pomeni, da ima aktiven odnos do mnogih problemov v naši delovni organizaciji in tudi zunaj nje, je pismo tov. Tita in izvršnega biroja vseeno velik prispevek k še bolj uspešnemu delu, k večji konkretizaciji problemov, s katerimi se srečujemo. Pismo so v železarni Ravne najprej obravnavali na tovarniškem komiteju ZKS, kjer so člani samokritično obravnavali svoje delo, nato so ga obravnavali po oddelkih oz. organizacijah ZK po obratih.

Predvsem je bilo treba ugotoviti stanje ZK tovarne in opredeliti naloge pri nadaljnjem delu. Že CK ZKS je zadal tovarniški ZK tri naloge, in sicer:

1. nadaljnji razvoj ZKS,
2. uresničevanje 21. in 22. ustavnega dopolnila,
3. socialno razlikovanje.

K tem dolgoročnim nalogam so si zadali še dodatne:

- razgibati delo komunistov v oddelkih in celotni organizaciji,
- politično izpopolnjevanje članov,
- od sekretarjev se zahteva večja aktivnost, prav tako tudi od vodilnih komunistov,

— razčistiti je treba z neaktivnimi komunisti, torej s takimi, ki zavirajo samoupravljanje, ki nimajo v redu odnosov do sodelavcev,

— po oddelkih je treba obravnavati napredovanje ljudi, ki so v zadnjih treh letih zapustili naše vrste, vodilne ljudi pa, ki so to omogočili, poklicati na odgovornost,

— zahteva se akcijska enotnost partije, odgovornost vseh članov pred komitejem, pred organizacijo za njihovo delovanje.

Ravno to je preokretnica, ki jo nakazuje pismo, ker je bila dosedanja praksa takšna, da so bili za vse odgovorni vsi člani ZK, sedaj pa je poudarek na odgovornosti nosilcev vseh funkcij.

Referendum o izenačitvi pravic zdravstvenega varstva kmetov z delavci

Čeprav v naši občini pride na 25 delavcev samo en kmet, še vedno nismo zagotovili enakih pravic iz zdravstvenega varstva temu kmečkemu življu. Še vedno mora kmet odšteti 50 odst. stroškov za zdravljenje v ambulantah in v lekarnah za zdravila. V bolnici mora kmet plačati 20 odst. stroškov za prvih 30 dni zdravljenja. Enake pravice kot delavski otroci uživajo le kmečki otroci do 15 leta starosti.

Ne s prevzemanjem odgovornosti za poslovanje, za razvoj delovne organizacije, temveč vodilni člani ZK so odgovorni organizaciji ZK o vseh teh vprašanjih, to pomeni, da so posamezni vodilni komunisti odgovorni, da skrbijo za poslovanje, za razvoj delovne skupnosti, samoupravljanje itd.

Zelo občutljivo vprašanje je tudi kadrovska politika. ZK mora imeti na tem tako važnem področju odločilen vpliv. Uveljaviti mora moralno politične kriterije poleg strokovnih za vsa vodilna delovna mesta. Če pa se bo kakšen vodilni tovariš proti tem kriterijem pregrešil, mora biti izključen iz partijske organizacije, ravno tako pa ne more več ostati na vodilnem delovnem mestu, ker mu ZK ne zaupa več.

Da bi bili naštetim problemom kos, je treba zagotoviti redno sestajanje komunistov. Na dnevni red je treba dati le bistvena vprašanja in se do problemov dosledno opredeliti. Posebno velik poudarek pa se daje krepitvi notranje partijske discipline, to pomeni, da se sestankov redno udeležujejo vsi člani in svoje sklepe dosledno izvajajo, kar se kontrolira na sestankih.

Komite se bo lotil problemov, ki se tičejo vse delovne skupnosti. V pretres bodo vzeli pravilnik o delitvi stanovanj, socialni vidik kreditiranja individualne gradnje, tekoče obravnavanje najnižjih OD ter tesnejšo povezavo s sindikatom in mladino.

Velik poudarek se daje tudi dobremu in discipliniranemu delu na delovnem mestu, produktivnosti dela, prisotnosti na delovnem mestu, spoštovanju delovne in tehnološke discipline, da se vsak na svojem delovnem mestu maksimalno trudi za napredek delovne skupnosti ter za napredek samoupravljanja.

ZK tovarne izdeluje akcijski program, katerega bodo predložili organizaciji ZK na decembrski konferenci. Dopolnili ga bodo s konkretnimi nalogami iz pisma tovariša Tita. Po oddelkih pa morajo poleg omenjenih nalog dodati še svoje akcijske programe za odpravo specifičnih problemov, ki se pojavljajo po posameznih oddelkih, ker tisti komunisti, ki tam živijo in delajo, najbolje poznajo svoje specifične probleme. To pomeni, da bo za vso delovno organizacijo akcijski program obdelal komite, po oddelkih pa ga bodo dopolnili s svojimi specifičnimi problemi.

To bi bilo le nekaj najvažnejših nalog, katere si je postavil komite ZK železarne.

Cvetka Golob

Posledice tega so, da se kmečki prebivalci v manjši meri zatekajo po pomoč v ambulante, večkrat pa prihajajo celo prepozno. Po statističnih podatkih je ugotovljeno, da v Sloveniji pride na enega delavca 2,72 obiska v splošni ambulanti, kmečkega zavarovanca pa le 1,03 obiska.

V ravenski skupnosti je 39.500 zavarovancev delavcev, medtem ko je kmetov le 2900. V občini Ravne pa pride le en kmet na 25 delavcev. Skupaj vseh zavarovanih

KJE BOMO GLASOVALI?

Letos, 20. novembra bomo zaposleni na referendumu glasovali o predlogu za izenačitev pravic zdravstvenega varstva kmetov z delavci in združitvi obeh skupnosti.

Glasovalnih mest bo nekoliko manj, kot imamo volišč ob volitvah organov samoupravljanja. Z namenom, da zaradi tega ne bi bilo nepotrebnih težav in da bi zaposleni bili pravočasno seznanjeni, kje bodo o predlogu glasovali, navajamo razpored glasovalnih mest.

1. glasovalno mesto bo v jedilnici nove topilnice.

Tu glasujejo zaposleni v obeh topilnicah vključno s pripravo vložka in vsi delavci s stalno oceno, zaposleni v obratih in službah, ki spadajo k enoti metalurške predelave, razen delavci, zaposleni v prodajnem oddelku enote.

2. glasovalno mesto bo v pisarni obratovodje livarne.

Tu glasujejo vsi zaposleni v livarni, čistilnici jeklolitine, modelni mizarni, mini livarni in kemijskem laboratoriju, razen delavci s stalno oceno.

3. glasovalno mesto bo v pisarni priprave dela valjarne.

Tu glasujejo vsi zaposleni v valjarni, vzmetarni in metalurškem laboratoriju, razen delavci s stalno oceno.

4. glasovalno mesto bo v srednji hali mehanskih obratov v pisarni delovodje.

Tu glasujejo vsi zaposleni v obratu strojev in delov, obratu industrijskih nožev, obratu pnevmatičnih strojev in kalilnici, vključno vsi delavci s stalno oceno, ki so zaposleni v obratih, službah in oddelkih, ki spadajo k enoti mehanske obdelave.

5. glasovalno mesto bo v pisarni energetskega obrata.

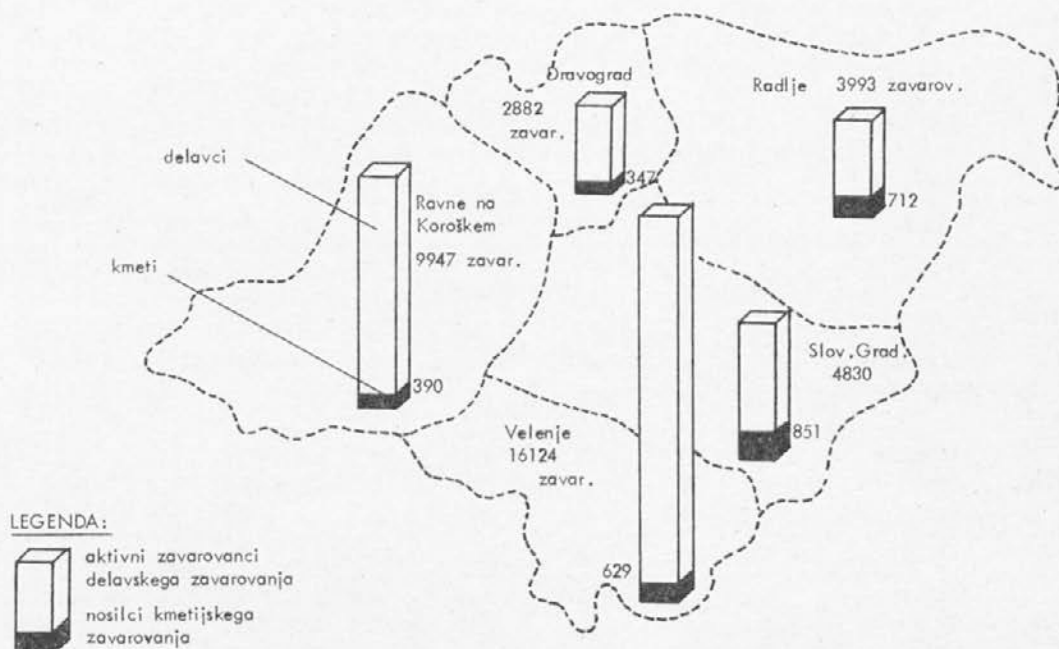
Tu glasujejo vsi zaposleni v elektro-tehničnih službah, strojnem obratu, centralni delavnici, energetskega obrata, tehničnem razvoju, kontroli kvalitete in službah ter oddelkih, ki spadajo v tehniški sektor, vključno delavci s stalno oceno, zaposleni v gradbenem remontu in prometnem obratu.

6. glasovalno mesto bo v prizidku kovačnice (jedilnici).

Tu glasujejo zaposleni v kovačnici, prometnem obratu, gradbenem remontu in na upravi — špedicija, skladišče, gasilci, VNS, komunalni oddelek, nabavni oddelek in izvozni oddelek vključno delavci prodaje enote I.

Zaradi razporeda dela, ker je 20. november v ponedeljek, bodo, na kar posebej opozarjamo, glasovalna mesta v novi topilnici, obratovodstvu livarne in mehanskih obratih odprta od 6. do 23. ure, glasovalna mesta v PD valjarne, energetskega obrata in jedilnici prizidka kovačnice pa od 5. do 23. ure. Glasovanje je časovno prilagojeno tako, da se bo omogočilo tako tistim, ki delajo v neprekinjenem tehnološkem procesu — štirih izmenah — kakor tudi tistim, ki pridejo v ponedeljek, 20. tm. na nočno izmeno. -et

GEOGRAFSKI PREGLED SKUPNOSTI ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA DELAVCEV OZ. KMETOV RAVNE NA KOROŠKEM S ŠTEVILOM AKTIVNIH ZAVAROVANCOV DELAVSKEGA ZAVAROVANJA IN ŠTEVILOM NOSILCEV KMETIJSKEGA ZAVAROVANJA PO STANJU 31. 12. 1971

V ravenski skupnosti smo letos plačevali od bruto OD 8,20 odst. dohodkov, kmetje pa 20 odst. od katastrskega dohodka in od dohodka od gozda ter 300 din letno na gospodarstvo. Poleg tega prispevka pa prispevajo za zdravstveno varstvo kmetov še občinska skupščina za socialno ogrožene kmete in republiški proračun za razliko stroškov kmetov — borcev NOV.

Da bi izenačili pravice kmeta z delavci, bi potrebovali ca. 3.000.000 din. Kmetje sami niso sposobni kriti tega zneska. Zato se predlaga, da bi še naprej sofinancirali to socialno varstvo občinska skupščina in republiški proračun, približno 0,25 odst. pa delovne organizacije z zvišanjem prispevne stopnje. Posebej je potrebno poudariti,

da ta prispevek ne bo bremenil delavčevih OD kot pri drugih samoprispevkih, temveč bi se plačeval iz dohodka delovnih organizacij.

In socialne razlike pri zdravniku med delavcem in kmetom bi bile odpravljene.

Zdravstvena služba zagotavlja, da zaradi te enakopravnosti ne bo nihče prikrajšan za usluge.

Referendum bo 19. novembra 1972 za kmete, upokojene in zasebnike in 20. novembra 1972 za delavce v delovnih organizacijah. Na njem bomo dali svoj glas tajno za izenačitev pravic kmeta z delavcem. (Podatki so povzeti iz gradiva skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov Ravne na Koroškem.) F. K.

Slovenske železarne v letu kakovosti

(Iz uvodnega predavanja M. Marolt, J. Rodič, »Leto kakovosti v slovenski črni metalurgiji« na jesenskem srečanju slovenskih metalurgov 12.—13. oktobra v Portorožu).

Pri obravnavanju splošnega razvoja strukture proizvodnje, tehnološke sposobnosti ter raziskovalno razvojne dejavnosti za proizvodnjo zahtevnih asortimentov z zagotavljanjem kakovosti so prav gotovo odločilnega pomena kadri z ustrezno sestavo. Zato je bil v predavanju podan tudi kratek pregled splošne strukture zaposlenih v slovenskih železarnah, posebej pa še kratka primerjava organizacijskih struktur in kadrovske problematike posameznih železarn.

Vse podatke in informacije smo zbrali s pomočjo vodij raziskovalno-razvojnih oddelkov. Prav gotovo te informacije ne predstavljajo kompleksne kadrovske problematike, dajejo pa nam sliko, kako nanno gledajo metalurgi v proizvodnji, raziskavah in kontroli.

Kakovost v najširšem pomenu je v veliki meri odvisna od kadrov, zato bi bilo

prav, da bi se v letu kakovosti kadrovske oddelki slovenskih železarn s posebno vne-mo lotili sistematičnega in tudi dolgoročnega reševanja kadrovske problematike in o tem sodelavce v tovarniškem tisku podrobneje informirali.

Kot skromen prispevek k obravnavanju kadrovske problematike podajamo naslednji izveček iz referata na srečanju metalurgov.

KVALIFIKACIJSKA STRUKTURA ZAPOSLENIH V SLOVENSkih ŽELEZARNAH

Za registracijo obstoječega stanja si oglejmo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih v slovenskih železarnah za 1. 1970 in 1971.

oseb delavskega zavarovanja z družinskimi člani je ca. 100.000, kmečkih zavarovanih oseb pa 10.500. To pomeni, da predstavljajo kmečki zavarovanci v ravenski skupnosti le 9 odst. vseh uporabnikov zdravstvenega varstva. To pa je poleg ljubljanske in kranjske skupnosti najnižji odstotek v primerjavi z drugimi skupnostmi v Sloveniji.

Procentualna udeležba zaposlenih delavcev in uslužbencev

Leto	Delovna organizacija	Delavci skupno		Uslužbenci skupno		Skupno zaposlenih	
		Število	%	Število	%	Število	%
1970	Jesenice	4.786	84,3	889	15,7	5.675	100,0
	Ravne	3.071	84,6	560	15,4	3.631	100,0
	Štore	1.987	87,0	297	13,0	2.284	100,0
	ZPSŽ	9.844	84,9	1.746	15,1	11.590	100,0
1971	Jesenice	4.762	84,2	891	15,8	5.653	100,0
	Ravne	3.152	84,0	600	16,0	3.752	100,0
	Štore	2.072	86,7	318	13,3	2.390	100,0
	ZPSŽ	9.986	84,7	1.809	15,3	11.795	100,0

Procentualna udeležba zaposlenih po dejanski kvalifikacijski strukturi

Leto	Delovna organizacija	Delavci				Uslužbenci				Skupaj
		VK	KV	PK	NK	VS	VSS	SS	NS	
1970	Jesenice	6,7	27,6	25,3	24,7	1,6	0,8	5,4	7,9	100,0
	Ravne	5,8	29,1	23,4	26,3	1,5	0,8	6,4	6,7	100,0
	Štore	2,8	18,0	27,1	39,1	1,0	1,0	6,3	4,7	100,0
	ZPSŽ	5,6	26,2	25,0	28,1	1,5	0,8	5,9	6,9	100,0
1971	Jesenice	6,7	26,1	25,1	26,3	1,6	0,8	5,6	7,8	100,0
	Ravne	5,3	28,0	24,5	26,2	1,5	0,9	7,2	6,4	100,0
	Štore	2,6	19,2	29,2	35,7	1,1	0,9	6,6	4,7	100,0
	ZPSŽ	5,5	25,3	25,7	28,2	1,5	0,8	6,3	6,7	100,0

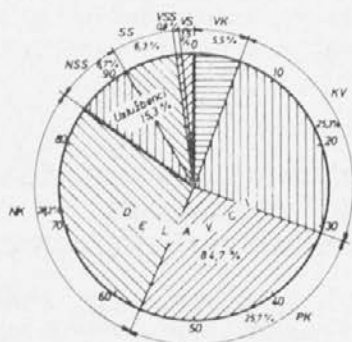
Iz tabele je razvidno v letu 1971 lahko poslabšanje kadrovske strukture, čeprav bistvenih odstopanj ni.

Če primerjamo delež uslužbencev v celotnem številu zaposlenih s stanjem v železarski industriji v Zah. Nemčiji (podatki Stahl & Eisen), kjer imajo 16,7% uslužbencev, je naš delež s povprečno 15,3%, za več kot 1% nižji. V železarni Štore je delež uslužbencev najnižji 13,3%, v železarni Jesenice 15,8 in na Ravnah 16%. Za delež uslužbencev je odločilna kakovostna struktura proizvodnje, ki pri visoko kvalitetnih asortimentih zahteva več umskega dela na področju razvoja, priprave proizvodnje in kontrole. Tako se delež uslužbencev povečuje. Tudi nemških podatkov ne moremo neposredno primerjati s situacijo v slovenskih železarnah, ker se nanašajo na mnogo večji delež masovne železarske proizvodnje.

Ob upoštevanju deleža visoko kvalificiranih in kvalificiranih delavcev v skupnem številu zaposlenih imamo zopet isto zaporedje. Najmanj jih je v Štorah 21,8%, precej več na Jesenicah 32,8% in še nekaj več na Ravnah 33,3%. Takšen sestav za-

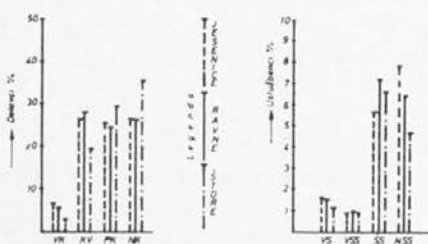
Kvalifikacijska struktura ZPSŽ za leto 1971

Skupno zaposlenih 11.795 - uslužbencev: 1.809 - delavcev: 9.986

Slika 10

Kvalifikacijska struktura slovenskih železarn v letu 1971

Slika 11

poslenih je tudi neposreden odraz kvalitetne strukture proizvodnje in stopnje predelave. Čeprav nimamo absolutno primerljivih podatkov, ker je struktura zaposlenih v zahodno nemških železarnah nekaj drugačna, je vendar zanimivo vzporediti številke samo za delež zaposlenih delavcev:

Slovenske železarne	Zahodna Nemčija
VK 6,5%	Facharbeiter 25,0%
KV 29,9%	Spezialarbeiter 48,3%
PK 30,4%	Ungelernte 22,7%
NK 33,2%	Lehrlinge 4,0%
100,0%	100,0%

Velika razlika je pri nekvalificiranih. Železarni Jesenice in Ravne jih imata približno enako, okoli 31%, če upoštevamo število delavcev 100%, železarna Štore pa celo 42%. Z vzporedbo podatkov se naloga odpira sama po sebi. Že prej smo poudarili, da podatki niso docela primerljivi, vendar za orientacijo le dobri.

Strokovno usposobljeni kadri so ena od osnov za kvalitetno proizvodnjo in njen napredek.

V krožnem diagramu sl. 10 je še grafično prikazana kvalifikacijska struktura zaposlenih v Združenem podjetju sloven-

ske železarne v l. 1971 ter delež uslužbencev in delavcev.

Naslednji diagram, sl. 11, pa kaže deleže posameznih kvalifikacijskih struktur za posamezne železarne, zopet posebej za delavce in uslužbence.

Usposabljanju kadrov posvečajo v železarnah veliko pozornost. V letu 1971 so v posameznih tovarnah imeli naslednje stanje v izobraževalni dejavnosti.

Železarna Jesenice. — Imeli so 116 tečajev in seminarjev z 2061 udeleženci. Na poklicni šoli so imeli 231 slušateljev, katere štipendirajo. Na tehničnih srednjih šolah 24 štipendistov. Na višjih šolah 3 štipendiste in na visokih šolah 71 štipendistov.

Z izrednim šolanjem se izobražuje 187 slušateljev, od tega jih je na višji in visoki šoli 96 in 6 na postdiplomskem študiju.

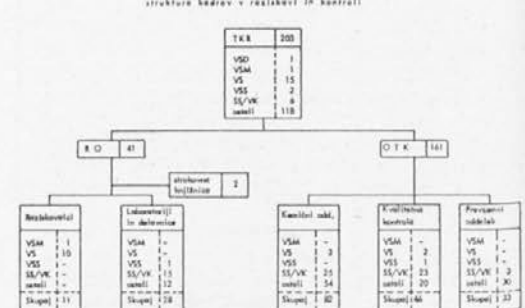
Železarna Ravne. — Na poklicni šoli so imeli 242 slušateljev. Na dveletni šoli na priučevanju 106 slušateljev. Ob delu se jih je izobraževalo 198, od tega 129 na višjih in visokih šolah in trije na postdiplomskem študiju. Štipendije je dobivalo 69 slušateljev na visokih šolah in 35 na višjih šolah ter 70 na srednjih šolah.

Železarna Štore — podatki o štipendistih. Redno šolanje: visoke šole 15, višje šole 3 in srednje šole 24. Izredno šolanje: visoke šole 3, višje šole 26 in srednje šole 7. Poleg seminarjev in tečajev za priučevanje imajo enako kot ostali dve železarni svojo poklicno šolo.

ZPSŽ so v preteklem letu izdale 6.232.000 din za štipendije. V istem času je pa odšlo iz železarn 1932 zaposlenih in na novo so jih sprejeli 2120. Pri povprečno 11.694 zaposlenih je nad 16% zapustilo železarno in približno 18% je bilo takih, katere je bilo treba uvajati in so se morali spoznati z novim delom in tehnologijo. Fluktuacija delovne sile je eden osnovnih problemov železarn.

Kljub temu se pa ob 460 slušateljih, ki redno ali izredno študirajo na višjih in visokih šolah, le oblikuje močna osnova za kvalitetno vodenje kvalitetne proizvodnje.

ŽELEZARNA JESENICE

Slika 12

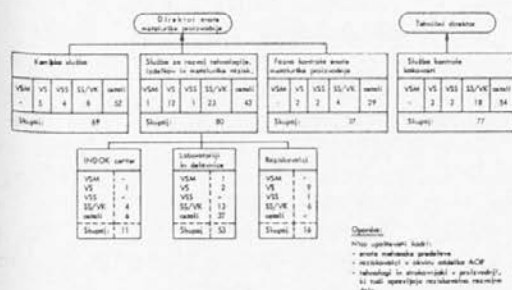
Organizacijske značilnosti, kadrovska struktura in kadrovska problematika slovenskih železarn in Metalurškega inštituta na področju raziskovalno — razvojne in kontrolne dejavnosti

ŽELEZARNA JESENICE

Posebnosti organizacijske strukture sektorja tehniške kontrole in raziskav, ki jih je potrebno poudariti, so:

— sektor TKR je samostojna, zaključena enota, ki združuje službe in oddelke za

ŽELEZARNA RAVNE
struktura kadrov v različnih in kontrolni

Slika 13

spremljanje proizvodnje, tehnično kontrolno in raziskave.

— Interna organizacija in delitev dela je prilagojena organizacijski strukturi podjetja. Delo sektorjev TKR, proizvodnje in TPD so zadovoljivo usklajeni.

— Kadrovska struktura v določenih oddelkih TKR še ni povsem zadovoljiva, kar nekoliko vpliva na počasnejšo menjavo sistemov, metod dela in učinkovitost.

— V raziskovalni in kontrolni službi je normativ delovnih mest s srednjo, višjo in visoko izobrazbo nezadosten.

Učinkovitost dela TKR bi bila lahko večja, če bi bila povezava s proizvodnim sektorjem tesnejša.

ŽELEZARNA RAVNE

V letu 1972 je bila v Železarni Ravne izvršena reorganizacija makrostrukture podjetja. Bistvo te reorganizacije je v delitvi podjetja na dve proizvodni enoti — enoto metalurške proizvodnje in enoto mehanske predelave — ter tehnični sektor poleg drugih sektorjev, ki jih na tem mestu ne omenjamo. Mikroorganizacija še v celoti ni izvedena.

Ob tem lahko kritično pripomnimo, da se mikroorganizacija prepočasno pripravlja in izvaja. To povzroča dokajšnje, sicer prehodne, a vendar neljube kadrovske probleme. To hromi nekatere dejavnosti, povzroča negotovost posameznikov in skupin, povzroča nepotrebno negotovanje in zmanjšuje učinkovitost začete in delno že izvedene reorganizacije. Če bomo hoteli, da ne bo začelo upadati zaupanje v reorganizacijske posege, bo treba celotno akcijo močno pospešiti in dosledno izvesti.

Železarna Ravne si od reorganizacije obeta pomembne dosežke pri izboljšanju proizvodnih rezultatov, splošne poslovnosti in tudi na področju kakovosti svoje tehnologije in izdelkov.

Reorganizacija je dokaj posegla tudi v spremembe na področju raziskovalno razvojne dejavnosti in kontrole kakovosti. V težnji za čim boljše in čim tesnejšo povezavo s proizvodnjo, tehnološko pripravo dela in prodajno službo je vsaki od proizvodnih enot dodeljena služba za razvoj tehnologije, izdelkov in raziskave. S podobnimi težnjami je pri proizvodnih enotah osnovana služba fazne kontrole, ki naj bi v smislu integralne kontrole kakovosti skrbela za vključevanje kontrole v tehnološki postopek in zagotavljala kakovost proizvodnje. Naloga fazne kontrole je tudi zagotavljanje predpisane kakovosti izdelkov pri dobavah med obrati iste proizvodne enote.

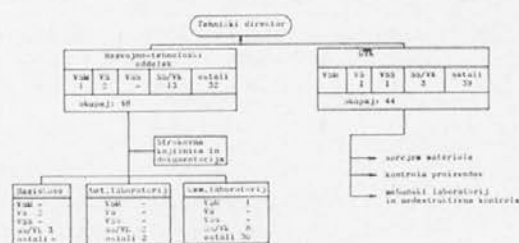
Zagotavljanje kakovosti dobav na tržišče in tudi dobav enote I, enoti II, stik

s kupei, atestiranje izdelkov in reševanje reklamacij je obenem z razvojem sistemov ter metodike kontrole poverjeno centralni službi kontrole kakovosti v okviru tehniškega sektorja. Naj omenimo le bežno, da je v tehničnem sektorju poleg vzdrževanja in energetike še oddelek za tovarniško standardizacijo in, posebej pomemben za nadaljnje perspektive, oddelek za razvoj in razširitev tovarne.

V Železarni Ravne je izgradnja osnovnih proizvodnih zmogljivosti v zaključni fazi. Zato bo tendenca nadaljnega investiranja usmerjena v zaokroževanje proizvodnih kapacitet, v povečanje stopnje finalizacije in v dodatno opremo za izboljšanje kakovosti proizvodnje in izdelkov v širšem pomenu. Pri tem ima srednje — in dolgoročno — planiranje izreden pomen, ne samo ker so investicije na tem področju drage in ker je pomanjkanje sredstev znano, ampak predvsem zato, ker vemo, da je značilna bolezen podjetij v naši državi, da se po zaključku planiranih investicij in po izčrpanju sredstev osnovne proizvodne kapacitete znajdejo v zelo težavnem položaju brez ustreznih možnosti adjustiranja, brez modernih kontrolnih naprav in brez možnosti nujnih meritev v toku proizvodnje, ki so osnovni pogoj za moderno proizvodnjo z izkoriščanjem avtomatizacije, krmiljenja z uporabo računalniških sistemov, kontinuiranih in periodičnih ekonomsko tehničnih analiz itd.

Službi za razvoj in raziskave v enoti metalurške proizvodnje je poverjen tudi informacijsko dokumentacijski (INDOK) center, ki poleg standardne dejavnosti prevzema postopoma oblikovanje in centralno izdajanje vseh osnovnih tehnoloških in kontrolnih predpisov, dokumentacijo vseh raziskovalno razvojnih nalog in celotno dokumentacijo AOP na področju tehnološke in kvalitetne problematike.

ŽELEZARNA RAVNE
struktura kadrov v različnih in kontrolni

Slika 14

ŽELEZARNA ŠTORE

Razvojni oddelek in OTK sta že v sedanjí fazi organizacije popolnoma samostojni enoti in organizacijsko vezani na tehniškega direktorja. V novem organizacijskem modelu tehnološko-razvojne dejavnosti se tehnološko-razvojni oddelek interno deli na tri odseke:

- odsek tehnologije in razvoja za p-nogo 114,
- odsek tehnologije in razvoja za p-nogo 117,
- odsek tehnologije in razvoja za mehansko obdelavo.

V ta oddelek spada tudi dokumentacijski center, štabno pa so na vodstvo oddelka vezani tudi svetovalci za posamezna področja.

V razvojnem programu je predvideno ojačanje tehnološko razvojnega oddelka, tako da bi tehnologi tega oddelka vodili in usmerjali celotno tehnologijo.

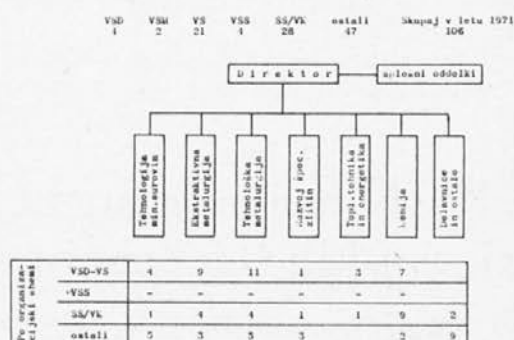
Oddelek tehniške kontrole ima svojo dejavnost organizacijsko deljeno na:

- operativno (laboratoriji in neposredna kontrola),
- študijsko
- analitsko (statistična kontrola, analize, ipd.).

METALURŠKI INŠTITUT

Kadrovska struktura metalurškega inštituta je prilagojena značilnostim raziskovalne dejavnosti, ki je razdeljena na 7 osnovnih tehniških oddelkov. Ker je inštitut samostojna ustanova, ima še potrebne splošne oddelke.

METALURŠKI INŠTITUT

Slika 15

Usklajenost kadrovske strukture s potrebami

Spoznali smo proizvodni program, problematiko kontrole in zagotavljanja kakovosti, raziskovalno razvojno dejavnost in kadrovsko strukturo slovenskih železarn. Skušajmo ugotoviti, kako ustreza potrebam današnja kadrovska struktura, predvsem na področju kontrole kakovosti in raziskovalne dejavnosti. Kakšne so potrebe in kakšne perspektive?

Čeprav ugotavljamo, da so strokovni kadri izredno obremenjeni in ne zmorejo kljub vsemu prizadevanju vsega tega, kar se od njih zahteva in pričakuje, bi bila preveč pavšalna ugotovitev, da je kadrovska struktura neustrezna in da je število strokovnjakov z višjo in visokošolsko izobrazbo premajhno.

Prav gotovo ne bi bilo potrebno dolgo razmišljati, da bi na raznih področjih ugotovili, da določene obstoječe kadrovske strukture niso optimalno izkoriščene, da je veliko »prostega teka«, čeprav ne bi mogli tega pripisovati toliko nedelavnosti oziroma neizkoriščanju delovnega časa, kolikor prej organizacijskim pomanjkljivostim. Dokaj pomanjkljivost je še pri vzgoji novih mladih strokovnjakov v podjetjih in njihovo vživljanje v dejavnost kolektiva večkrat ni ustrezno programirano. Precej problematična je tudi moralna in materialna stimulacija mladih sodelavcev, katerim večkrat že v času pripravniške dobe precej upade začetni nivo delovne vneme in strokovnih ambicij, ker se jim pač ne posveča dovolj pozornosti in ne odpira jasnih perspektiv.

Na področju šolanja, usposabljanja in priučevanja za določena ozka področja dela imamo še veliko neurejenega.

Vse to moramo z vso resnostjo obravnavati in po vsej verjetnosti bi bila usmeritev debate v to kritično področje precej primernejša od podajanja subjektivnih mnenj v tem referatu.

Posebej bi bilo zanimivo primerjati naše podatke o kadrih z normativi, ki veljajo v zahodnih in vzhodnih državah, seveda le v vodilnih podjetjih z ustreznim programom. Nikakor ni mogoče za take primerjave uporabiti splošnih podatkov za metalurgijo, ki se največkrat nanašajo na področje masovne metalurgije. Slovenske železarnice imajo take značilnosti proizvodnje, da jih lahko primerjamo samo s sorodnimi podjetji. Vemo, s katerimi podjetji v Evropi se posamezne slovenske železarnice in združeno podjetje v celoti lahko primerja, vprašanje pa je, kaj dokumentiranega vemo o njihovih kadrovske strukturah. Kakšen je strukturni sestav kadrov, kakšni so normativi medsebojnih razmerij?

Kako bi z ustrežno študijsko obdelavo informacij prišli vsaj do grobih normati-

vov, ki bi usmerjali planiranje kadrov in nam jasno signalizirali problematiko izkoriščanja razpoložljivih kadrov?

V glavnem vemo le, koliko imamo lukkenj v organizacijskih shemah, precej problematično pa je načrtovanje kadrov, posebno še dolgoročneje. Brez takega načrtovanja so kadrovske perspektive zelo nejasne. Brez načrtovanja strukture in potrebe je nenačrtna tudi vzgoja kadrov na naših šolah od gimnazije do fakultete in podiplomskega študija. Kako naj nam šole zagotavljajo ustrežno kvaliteto in množino kadrov brez kadrovske politike? Saj se vpis menja mnogo bolj kot konjunktura in recesije v naši proizvodnji.

Ustvarjanje javnega mnenja je ob pomanjkanju jasnih srednje in dolgoročnih kadrovske planov z ustreznimi zagotovitvami tako nekontrolirano, da nam lahko nekaj neugodnih časopisnih vesti o perspektivah posameznih dejavnosti odvrne celo generacijo novih strokovnjakov, kar se nam je v zadnjem obdobju že zgodilo.

Kvalitetni asortiment proizvodnih programov slovenskih železarn in smeri nadaljnjega razvoja

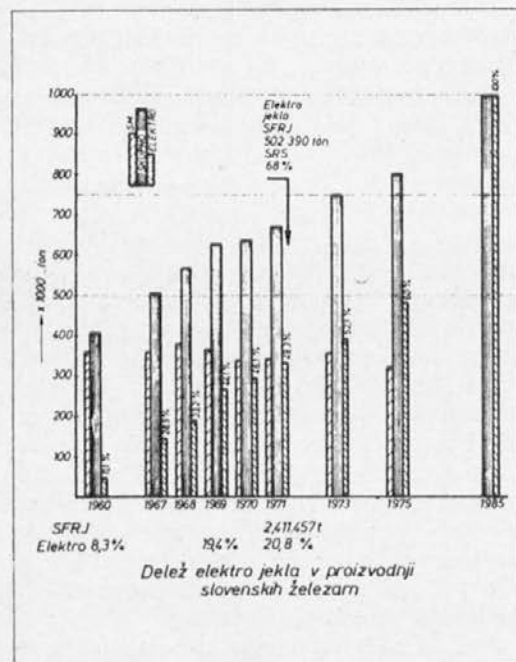
(Iz predavanja M. Marolt, J. Rodič, Leto kakovosti v slovenski črni metalurgiji na jesenskem srečanju slovenskih metalurgov 12.—13. oktobra 1972 v Portorožu)

Osnovna značilnost smeri razvoja kvalitetnih asortimentov v slovenskih železarnah je povečevanje proizvodnje jekla in spreminjanje strukture z zmanjševanjem

deleža SM jekel in intenzivnim povečevanjem deleža elektrojekla.

Naslednja tabela in slika 16 prikazujeta dinamiko tega razvoja.

Vrsta proizvodnje	Leto						Predvideno l. 1973	Predvideno l. 1975
	1960	1967	1968	1969	1970	1971		
SM jeklo	359.571	358.059	377.630	362.541	339.621	340.019	338.000	320.000
EL jeklo	44.944	142.479	187.774	263.896	290.687	330.103	390.000	480.000
Skupno	404.515	500.538	565.304	626.437	630.308	670.122	748.000	800.000
Delež v %	11,1	28,5	33,2	42,1	46,1	49,3	52,1	60,0

Slika 16

V letu 1973 naj bi bil delež elektrojekla prvič nad polovico letne proizvodnje. Ob koncu srednjeročnega razvojnega programa, t. j. 1975. leta, predvidevamo, da bo dosežena že 60% udeležba elektrojekla. Kasneje bi postopno opustili proizvodnjo SM-jekla, tako da bo cela proizvodnja, ki je leta 1985 predvidena z 1 milijon tonami, samo še elektrojeklo.

Tako visok delež elektrojekla v proizvodnji pa ni nekaj izrednega. V Sloveniji smo bili leta 1969 na podobnem nivoju kot v Italiji, kjer je bil delež 39,9% in v Švedski z 41,1%, Norveška je imela 54,1% in Švica ima celotno proizvodnjo samo v elektrojeklu.

Delež elektrojekla je pa danes relativno merilo kvalitete, saj grade velike enote nad 120 t do 400 t na šaržo s transformatorji visokih učinkov, ki pa proizvajajo navadna masovna jekla.

V slovenskih železarnah lahko na vseh elektro pečeh izdelujemo visoko kvaliteta jekla.

Za primerjavo je zanimiva tudi udeležba elektrojekla v celotni proizvodnji jekla v Jugoslaviji. Leta 1960 je znašala 8,3% in se je dvignila do l. 1969 na 19,4%. V preteklem letu je bil celoten delež elektrojekla v Jugoslaviji 20,8% pri proizvodnji 2.411.457 ton, kar je 502.390 ton. Slovenske železarnice so torej izdelale približno 68% vsega elektrojekla v Jugoslaviji.

Značilnosti proizvodnih programov slovenskih železarn glede na kakovost proizvodov in njihov pomen, kakor tudi glede na smeri nadaljnjega razvoja lahko definiramo po naslednjih kriterijih:

- po vrstah osnovnega materiala izdelkov (vrste grodljev, vrste jekel in litin),
- po vrstah izdelkov z omejitvami dimenzijskih območij in tež, po oblikah in tehnološki izvedbi,
- po gotovih izdelkih,
- po področjih uporabe.

Po podatkih vodij razvojnih oddelkov so smernice razvoja v proizvodnih programih slovenskih železarn nekako takšne,

VRSTE GRODLJEV IN LITIN	2J	2R	2S
BELI GRODLJ ZA PROIZVODNJO LASTNEGA SURVEGA JEKLA	■	□	■
SIVI LIVARSKI GRODLJ	□	□	■
SPECIALNI GRODLJI ZA PROIZVODNJO NODULARNE IN KVALITETNE LITINE	□	□	■
SIVA LITINA - NAVADNA	□	□	■
LITINA ZA STROJNO IN AVTOMOBILSKO INDUSTRIJO	□	□	■
SIVA LITINA Z LAMELARNIM GRAFITOM	□	□	■
NODULARNA LITINA	□	□	■
LEGIRANA SIVA LITINA	□	■	■
JEKLOLITINA - OGLJIKOVA	□	■	□
JEKLOLITINA - LEGIRANA ZA POBOLJŠANJE	□	■	□
JEKLOLITINA - ODPIRNA PROTI OBRABI	□	■	□
JEKLOLITINA - NERJAVNA	□	■	□
JEKLOLITINA - OGNJEODPORN	□	■	□

Legenda:

- se zmanjšuje
- ▨ se ne povečuje
- ▩ se povečuje
- se forira
- novo

Slika 17

kakršne kažejo razpredelnice na slikah 17—20. Pri smereh razvoja kvalitetnih asortimanov bi posebej omenili naslednje:

Na področju grodljev, sive litine in posebej specialnih vrst sive litine prevladuje Železarna Štore, celotno področje jeklotitine pa obvlada Železarna Ravne. Železarna Štore ima v načrtu, da že v letu 1973 prične s proizvodnjo specialnega grodlja, ki bo sposoben za proizvodnjo nodularne in druge kvalitetne litine. To bo omogočilo nadaljnji porast proizvodnje nodularne litine in oskrbo jugoslovanskih uporabnikov s specialnim železom, katerega danes vsi uvažajo.

Kot prvi proizvajalec v državi Železarna Štore močno povečuje količine nodularne litine. Zelo pomembno je v proizvodnem programu kontinuirano ulivanje profilov iz nodularne in strojne litine in tudi ulivanje jeklenih gredic za nadaljnjo predelavo.

Na področju jekla se pri kvalitetnih in plemenitih ogljikovih ter srednje legiranih konstrukcijskih jeklih, pri nerjavnih in ognje-odpornih jeklih programa jeklarn na Jesenicah in Ravnah precej prepletata, le da je proizvodnja na Jesenicah usmerjena predvsem na ploščate profile (pločevino in trakove) ter žico, na Ravnah pa na paličasto jeklo, odkovke in ulitke. Železarna Štore se s svojo jeklarsko in valjarsko proizvodnjo najbolj uveljavlja na področju vzmetnih in srednje legiranih konstrukcijskih jekel.

Pregled glavnih izdelkov kaže naslednji razpredelnici (sl. 19 in 20), na katerih je z enako legendo prikazana usmerjenost razvoja.

Značilnost proizvodnega programa Železarne Jesenice je že danes pa tudi v bodoče orientacija v tako imenovane ploščate profile, to je pločevino in hladno valjane trakove. Dosedanje investicije za bluming in štelko omogočajo že danes proizvodnjo pločevine debeline 2—6 mm in meter širine. Predstavlja pa ta faza proizvodnje dejansko le polfinalizacijo jekla in bo investicija zaključena šele z izgradnjo hladne valjarne.

Med ploščatimi profili zavzema vidno mesto tudi proizvodnja debele pločevine

5—40 mm. Kljub temu da so dimenzije pločevine omejene z maksimalno težo slaba, ki je ca 4000 kg, predstavlja proizvodnja debele pločevine enega izmed pomembnih obratov finalizacije jekla.

Tako v srednji in tanki pločevini kakor tudi v debeli pločevini je orientacija na čim višji kvalitetni asortiment. Moderne elektro peči kapacitete po 70 t, kakor tudi SM jeklarna z dopolnitvijo tehnološkega procesa proizvodnje jekla s prepilovanjem z argonom dovoljujejo in narekujejo že omenjeno orientacijo v pogledu kvalitetnega asortimenta.

Železarna je v osvajanje valjanja in izdelave kvalitetnega jekla v preteklem obdobju vložila mnogo umskega dela in finančnih sredstev, tako da je danes uspešna izdelava vseh grup jekel, katere so v nadaljevanju navedene. Žal pa ugotavljamo, da potrošnja tako kovinsko predelovalne industrije kakor tudi drugi potrošniki ne sledijo rezultatom osvajanja novega asortimenta proizvodnje iz Železarne Jesenice. Trdimo lahko, da so posamezne predelovalne enote, potrošniki našega jekla, leta in leta potrošniki nekvalitetnih — masovnih jekel, kar daje slutiti, da razvoj v predelovalni industriji poteka vse prepočasi. Tako potrošnja fino zrnatih jekel s povišano mejo plastičnosti in podobnih kvalitetnih jekel kakor tudi potrošnja nerjavne pločevine srednje in tanke v brušenem stanju ne napreduje. To je lahko dokaz neke stagnacije naše potrošne sfere oziroma rezultat premajhnih naporov strokovnega kadra v tej panogi v preorientacijo na višjo kvaliteto svojih izdelkov.

Druga značilnost proizvodnje Železarne Jesenice je v okroglih profilih, predvsem v žici. Vseh vrst navadne žice do patentirane žice in žice za cementacijo in poboljšanje so na razpolago predelovalni industriji za nadaljnjo finalizacijo. Tudi na tem področju ni čutiti večjega napredka pri potrošnikih glede oplemenitenja izdelkov iz žice. Železarna proizvaja žico torej v širokem kvalitetnem asortimentu tako glede dimenzij kakor tudi finalizacije; dimenzije so v normalnih in ožjih tolerančnih območjih ali za najbolj zahtevne na-

VRSTA IZDELKOV	ZJ	ZR	ZS
LITOŽELEZNI ULITKI			Majhni in teški ulitki
KONTINUIRNO ULITI PROFILI IZ NODULARNE IN STROJNE LITINE TER JEKLA			
LITI VALJI /POBJELANI VALJI IN VALJI Z VISOKIMI TRZUTARI/			Litoželezni valji
JEKLENI ULITKI	Teški jekleni ulitki	Jekleni ulitki za različne namene s težo 1 do 32.000 kg	
KOVANI IZDELKI		Kovano paličasto jeklo okroglega in kvadratnega preseka debeline do 500 mm kovano paličasto ploščato jeklo Vsestransko kovani bloki in pogače Fazonski odkovki od 1 kg do 8 t	
VALJANI IZDELKI - PALICE		Ø do 100 mm, kv. do 75 mm, pl. d. 5-50 mm, s. 18-180 mm	min. Ø 5 mm
VALJANI SPECIALNI PROFILI			
VALJANI IZDELKI - ŽICA	Vse vrste od navadne do patentirane ter žice za cementacijo in poboljšanje Profilirana žica Specialna žica za verige Pletena žica za gradbeništvo	v kolobarjih Žice iz viskolegiranih specialnih jekel	
VALJANI IZDELKI - PLOČEVINA IN TRAKOVI	Debela, tanka in srednja pločevina Elektro pločevina Nerjavna pločevina Hladno valjani trakovi Hladno oblikovani profili		
LIŠČENO JEKLO	Paličasto jeklo	Paličasto jeklo Ø 15-70 mm	
VLČENO JEKLO	paličasto žica profilirana žica	dimenzijsko območje Ø 0,4-32 mm paličasto ali kolobarji žica iz raznih vrst jekla žica za grelne elemente /Ravnin, Ravnal/	
VLČENI SPECIALNI PROFILI			
VLČENA ŽICA /SVETLA, POBARVENA, POČISTANA/			

Slika 19

VRSTE JEKEL	ZJ	ZR	ZS
NIZOUGLJIKOVA JEKLA			
KONSTRUKCIJSKA NAVADNA JEKLA			
VISOKOVREDNA GRADBENA JEKLA			
MIKROLEGIRANA KONSTRUKCIJSKA JEKLA			
JEKLA ZA LADIJSKE PLOČEVINE			
JEKLA ZA KOTLOVSKO PLOČEVINE - VIŠJE KVALITETNE			
JEKLA ZA ELEKTRO PLOČEVINE			
JEKLA ZA VERIGE			
JEKLA ZA VIJAKE IN MATICE			
JEKLA ZA POBJELJANE VIJAKE			
AVTOMATSKA IN OBEDELOVALNA JEKLA			
JEKLA ZA CEMENTACIJO			
JEKLA ZA POBJELJANJE			
JEKLA ZA VZMETI			
JEKLA ZA PATENTIRANE ŽICE			
KONSTRUKCIJSKA JEKLA ZA UPORABO PRI POVIŠANIH TEMPERATURAH			
JEKLA ZA NITRIRANJE			
JEKLA ZA KROGLIČNE LEZAJE			
JEKLA ODOPORNA PROTI OHRABI			
JEKLA ODOPORNA PROTI UDARCEM			
JEKLA ZA VENTILE			
NERJAVNA IN PROTI KISLINAM ODOPORNA JEKLA			
OGNJEODPORNA JEKLA			
JEKLA ZA ELEKTROUPORVNE GRELNE ELEMENTE			
JEKLA S POSEBNIMI LASTNOSTMI ZA POSEBNE NAMENE			
JEKLA ZA ELEKTRODE			
NELEGIRANA - UGLJIKOVA ORODNA JEKLA			
LEGIRANA ORODNA JEKLA ZA DELO V HLADNEM			
LEGIRANA ORODNA JEKLA ZA DELO V VROČEM			
NERJAVNA ORODNA JEKLA			
BRZORAZNA JEKLA			

Slika 18

VRETA IZDELAV	ZJ	ZR	ZS
BRUŠENO JEKLO	poličasto jeklo dodatni materiali - oplasčene elektrode - žice za avtomatsko varjenje	poličasto jeklo Ø 2-70 mm iz vseh vrst legiranih jekel	
BRUŠENI SPECIALNI PROFILI			
DODAJNI MATERIALI	oplaščene elektrode praški za varjenje		
VZMETI		kompletne listnate in spiralne	
STROJNI NOŽI		za kovinsko industrijo za lesopredelovalno industrijo za papirno industrijo za tobačno industrijo za druge	
REZNO ORODJE		razne vrste po naročilu brzorazna orodja vseh vrst krčine žage s segmenti	
PNEVMATSKI STROJI IN ORODJA		za potrebe rudarstva, gradbeništva in kovinske predelovalne industrije	
VALJI ZA HLADNO VALJANJE		indukcijsko ali klasično kaljeni	
VALJI IN TRNI ZA VALJANJE BREZEVNIH CEVI		pilger valji pilger trni	
USLUGE		mehanska obdelava termična obdelava raziskave in preskave	

Slika 20

ročnike v brušenem stanju tudi v najožjih tolerancah.

Tretja značilnost proizvodnje v Železarni Jesenice so dodatni materiali. Proizvodnja vseh vrst oplasčenih elektrod, žic za varjenje v zaščitnih atmosferah kakor tudi žic in praškov za varjenje pod žlindro, dajejo predelovalni industriji možnost za večjo ekspanzijo v varjenih izdelkih.

Naj poudarimo tendenco železarne, da se preusmeri v nadaljnjo finalizacijo svojih izdelkov z namenom, da da predelovalni industriji surovce, ki garantirajo večjo produktivnost pri finalizaciji proizvodnje. To je npr. osvajanje proizvodnje HOP za avtomobilsko industrijo itd.

Če gledamo torej značilnosti proizvodnega programa Železarne Jesenice tako s stališča kvalitete kakor tudi dimenzijskega asortimenta, potem lahko poudarimo naslednje:

Železarna se usmerja v specializacijo proizvodnje ploščatih profilov, okroglih profilov in žice. Tendenca razvoja v kvalitetnem asortimentu je premik v višje kvalitetne izdelke. Osvajajo se proizvodi na podlagi orientacije podobne industrije v inozemstvu. Odziv potrošnje kvalitetnih izdelkov pa kaže, da predelovalna industrija ne sledi temu razvoju, da ostaja dolgo let na proizvodnji že osvojenih artiklov in da je ta razkorak iz leta v leto večji.

Zaradi informiranja sodelavcev železarne Ravne pogledimo nekoliko podrobneje smeri razvoja kvalitetnih asortimentov železarne Jesenice.

Izdelava jekla SM + E (v bodoče se predvideva samo elektrojeklo)

a) Ploščati profili — debela pločevina valjarna 2400

- mikrolegirana fino zrnata jekla
- jekla za cementacijo in poboljšanje
- orodna jekla — srednje in nizko legirana
- nerjavna in ognjeodporna jekla
- jekla odporna proti obrabi (Mn)
- specialna pločevina v poboljšanem stanju

- vzmetna jekla
- nelegirane in nizko legirane kotlovske pločevine
- pločevina, odporna proti atmosferski koroziji
- srednja pločevina štekel
- isti kvalitetni asortiment kot valjarna 2400 in dodatno
- nerjavni TVT — feritni in avstenitni
- brušena nerjavna pločevina
- pločevina za butanke

— HVT

- nerjavni avstenitni
- nerjavni feritni
- elektro pločevina
- vzmetni
- za cementacijo in poboljšanje
- orodni — ogljikovi in nizko legirani
- manganski, odporni proti obrabi
- specialni globoki vlek

b) Okrogli profili in žica

- specialna jekla za matice in vijake
- jekla za poboljšane vijake
- specialna jekla za preoblikovanje v hladnem
- avtomatska jekla na bazi S in Pb
- nerjavna avtomatska jekla (feritna in avstenitna jekla)
- jekla za cementacijo in poboljšanje
- jekla za vzmeti
- orodna jekla
- jekla za ventile
- nerjavna jekla
- patentirane žice
- vlečene žice: svetle, pobakrene, pocinkane
- profilirana žica
- specialna žica za verige
- pletene žice za gradbeništvo

c) Dodatni materiali — oplasčene elektrode

- bazične
- rutilno kisle
- mineralno kisle
- visoko produktivne
- nerjavne: feritne in avstenitne
- za navarjenje — karbidne trdine

— žice

- žice za avtomatično varjenje v atmosferi CO₂
- žice za varjenje pod žlindro
- polnjena žica
- varilni praški
- specialne elektrode
- za aluminij

- bronze
- Ni elektroda

d) Hladno oblikovani profili

- vse vrste profilov, širine razvitega profila 40—500 mm
- cestni odbojniki
- izdelki z višjo stopnjo finalizacije

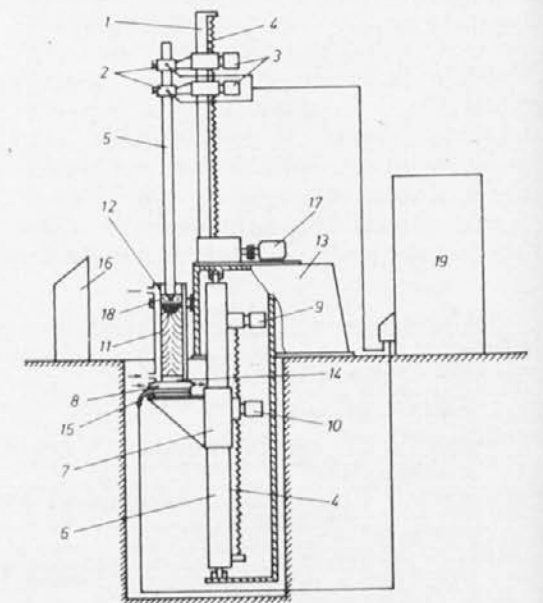
Značilnost Železarne Ravne na področju proizvodnega programa jeklarn je kompletan asortiment orodnih jekel, širok asortiment nerjavnih in ognjeodpornih jekel ter drugih specialnih jekel za posebne namene. Na področju proizvodnje standardnih kvalitetnih konstrukcijskih jekel prevladujejo v programu taka, pri katerih se zahtevajo določene garancije lastnosti.

Pomembna proizvodna obrata, po katerih Železarna Ravne s svojim proizvodnim programom zavzema posebno mesto, sta jeklovilarna in kovačnica.

Specialiteta proizvodnega programa Železarne Ravne je v tem, da ima od vseh jugoslovanskih železarn daleč največjo stopnjo finalizacije z mehansko obdelavo ulitkov, odkovkov ter valjanih izdelkov in s proizvodnim programom, ki ga kažejo slike.

Področje uporabe izdelkov slovenskih železarn je zelo široko. Vse tri železarne se močno uveljavljajo na celotnem področju kovinske predelovalne, avtomobilske in druge motorne industrije ter na področju železniškega transporta. Železarni Jesenice in Ravne imata zelo pomembno mesto tudi v ladjedelništvu, gradbeništvu in rudarstvu v elektro in v kemijski industriji.

Železarna Jesenice se z izdelki specialnih konstrukcijskih jekel in z dodatnimi materiali uveljavlja na področju industri-

Slika 21: SHEMA NAPRAVE

- 1 - Steber nosilca elektrode
- 2 - Nosilec elektrode
- 3 - Pogan nosilca elektrode
- 4 - Navoj za dviganje elektrode
- 5 - Elektroda
- 6 - Steber za dvigalno napravo
- 7 - Držalo kristalizatorja
- 8 - Podstavek
- 9 - Mehanizem s spremenljivim tokom reduktorja
- 10 - Mehanizem s stalnim tokom reduktorja
- 11 - Ulitek (ingot)
- 12 - Vodno hlajeni kristalizator
- 13 - Zvarjeni podstavek
- 14 - Dno kristalizatorja
- 15 - Električna napeljava
- 16 - Komandna armatura
- 17 - Regulator elektrode
- 18 - Tekoča žilindra
- 19 - Transformator

Slika 21

je jeklenih konstrukcij, Železarna Ravne pa se s svojimi orodji pojavlja še v lesni, papirni, tobačni in steklarski industriji, v poljedelstvu in drugih.

Z novimi tehnološkimi postopki za izdelavo najčistejših in najkvalitetnejših jekel se bodo odprle še nove perspektive za orodja v industriji umetnih mas, pri tlač-

nem litju in drugih najzahtevnejših področjih.

Iz tega kratkega opisa vidimo, da se slovenske železarne z integracijo in specializacijo proizvodnih programov razvijajo v kompletnega proizvajalca izdelkov iz litin in jekel za zelo široko področje potrošnje s specialnimi zahtevami.

Z zasedanj delavskega sveta

V tovarni pogosto govorimo, da smo zaposleni premalo obveščeni tako o delu naših samoupravnih organov kot tudi o drugi poslovni problematiki tovarne. Z namenom, da bi to vrzel odpravili, je bilo odločeno, da bomo pred vsakim zasedanjem delavskega sveta seznanili zaposlene o dnevu zasedanja, seznanjali pa tudi z zadevami, ki bodo predmet obravnave. Zato naj bi zaposlene seznanjali samo s stališči in odločitvami, ki jih je delavski svet o posameznih točkah dnevnega reda sprejel.

Zaradi obsežnosti tematike in zadev, ki naj bi bile predmet obravnave, sta bili meseca oktobra dve zasedanja delavskega sveta.

Na zasedanju 2. oktobra je delavski svet obravnaval:

Predlog za ponovno povišanje stopenj amortizacije za zadnje četrletje letošnjega leta

V utemeljitvi je bilo povedano, da je delavski svet prvo povišanje amortizacije odobril letos meseca junija, da pa kljub povišanju v tovarni ne bo možno kriti najnujnejših potreb. Glede na to in ob upoštevanju doseženega poslovnega rezultata v prvem polletju letošnjega leta, se je komisija odločila, da za zadnje četrletje letos predlaga ponovno povišanje amortizacijskih stopenj nekaterih skupin osnovnih sredstev. S ponovnim povišanjem bi dodatno pridobili približno 10 milijonov din. Z dodatnimi sredstvi bi v prvi vrsti zagotovili sredstva za gradnjo nove hale industrijskih nožev, najnujnejša nadomestila in rekonstrukcije ter druge, še nepokrite obveznosti.

Pri obravnavi predloga amortizacije je bilo načeto tudi vprašanje izgradnje novega 1000 m³ rezervoarja za butan. Lokacija, s katero se strinjajo pristojni organi, je že določena, predpisana pa je tudi zaščitna cona, na kateri po izgradnji rezervoarja ne sme biti drugih objektov. Zaradi pogoja, ki je postavljen, bo treba odkupiti in odstraniti stanovanjsko hišo v Dobji vasi št. 127.

Povišanje premije za kolektivno nezgodno zavarovanje

Z zavarovalnico Sava v Ljubljani imamo sklenjeno pogodbo o kolektivnem nezgodnem zavarovanju. V tem okviru pripada zaposlenim zavarovalna vsota v znesku 22.680 din, za primer popolne invalidnosti pa 45.360 din. Višina je ob sklenitvi pogodbe verjetno ustrezala, zaradi devalvacije in podobnega pa po mnenju predlagateljev ni več primerna. Delavskemu svetu se je zato predlagalo povišanje mesečne zavarovalne premije od 8 na 10 din na

zaposlenega. Pri sedanjem številu zaposlenih to pomeni 7.712 din mesečno oziroma 92.544 din premije na leto. S povečanim prispevkom bi se ustrezno povišala tudi zavarovalna odškodnina v posameznem primeru. Tako bi odškodnina za delovno nezgodo s smrtnim izidom v bodoče znašala 28.000 din, odškodnina za trajno popolno invalidnost pa 56.000 din.

Finančna konstrukcija gradnje zgradbe priprave proizvodnje in računskega centra

V utemeljitvi predloga je bilo poudarjeno, da moderna organizacija in hitre poslovne odločitve narekujejo, da tudi v naši tovarni pospešeno uvajamo računalniško tehniko. Organizacijske priprave pri pripravljanju programov so že v teku. Naročen je tudi že računalnik, ki naj bi bil dobavljen v tretjem četrletju naslednje leto. Če pravočasno ne bomo uspeli zgraditi ustreznih prostorov, računalnika ne bomo mogli prevzeti, nov dobavni rok pa je ponovno dve leti, kar pa bi pomenilo za tovarno veliko škodo. Skupno s prostori za računalnik naj bi se zgradila tudi nova upravna zgradba tovarne. Znano je, da je sedanja v takem stanju, da bi jo morali že zdavnaj izprazniti, vendar je to zaradi pomanjkanja prostorov nemogoče. Vse to narekuje potrebo, da je k izgradnji potrebno pristopiti čimprej. Gradnja naj bi potekala v štirih etapah. Letos naj bi bila gotova pripravljalna dela za računski center do tretje faze, naslednje leto naj bi bila dokončana zgradba računskega centra in temelji s prvo ploščo za ostali del zgradbe, končno pa naj bi bila zgradba zgrajena leta 1975. Za gradnjo bi v glavnem uporabili lastna sredstva, potrebno pa bo izkoristiti tudi kredite, če jih bomo dobili z ugodnimi pogoji.

O pomoči za poplavljeni območja v severovzhodni Sloveniji

Letos so posamezna območja severovzhodne Slovenije močno prizadele poplave. Za ublažitev škode in pomoč prizadetim je bila v Sloveniji organizirana široka solidarnostna akcija, kateri so se priključili vsi delovni kolektivi. Ker gre za solidarnostno akcijo, je povsem razumljivo, da tudi naša tovarna iz tega ne more biti izvzeta. Z namenom, da zaposleni plačila prispevka ne bi preveč občutili, je bilo predlagano, da bi v tovarni redno delali 28. oktobra 1972, ko je po razporedu sicer dela prost dan. Polovico opravljenih delovnih ur tega dne ali 2 odst. od svojih enomesečnih OD bi prispevali v solidarnostni sklad, polovica pa bi se vsem zaposlenim redno obračunala in izplačala kot delo za redni delovni čas.

Odškodninske zahteve za poklicna obolenja

V združenem podjetju, predvsem pa v naši tovarni postaja zadnji čas vse bolj pereče vprašanje izplačila odškodnin delavcem, ki so zaradi neurejenih ali pomanjkljivo urejenih delovnih pogojev oboleli za poklicno boleznijo pnevmokoniozo — silikozo. Sodna praksa nima izrednega predpisa, ki bi to področje urejeval, so pa sodni organi na stališču, da so delovne organizacije dolžne povrniti škodo tistemu delavcu, ki jo utrpel po krivdi delovne organizacije, če ta ni dovolj poskrbela za odpravo pomanjkljivosti, zaradi katerih je bolezen nastala. Sodišča pa so tudi zainteresirana, da se delovne organizacije s prizadetimi delavci same izvensodno poravnajo. Predlagano je bilo, naj se pooblasti glavni direktor tovarne, da sam ali prek zastopnika sklepa izvensodne poravnave za odškodninske zahtevke.

O nekaterih predlogih je zaradi delno tudi nasprotujočih si mnenj bila širša razprava, vendar je delavski svet vse z manjšimi dopolnitvami in spremembami končno sprejel, kot so bili predlagani.

Na zasedanju 25. oktobra je delavski svet razpravljal o dnevnem redu, ki je bil naveden že v posebnem obvestilu delovni skupnosti. V obvestilu so bile navedene tudi utemeljitve za posamezne predloge.

Razprava o predlogu pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest je opozorila na to, da predloga, čeprav je bil v razpravi od meseca junija, povsod niso dovolj resno obravnavali. Če bi bil to primer, najbrž ne bi moglo priti do tega, da so se na delavskem svetu obravnavala posamezna delovna mesta, kvalifikacija in podobno, to je stvari, ki bi morale biti že pred tem v celoti razčiščene in urejene. So pa bile pripombe tudi na posamezne določbe tekstualnega dela pravilnika, ki so bile utemeljene in jih je delavski svet sprejel.

Plan skupne proizvodnje je bil letos za vzmetarno povišan za 1000 ton. Na delavskem svetu enote mehanske obdelave so ugotovili, da je planirani obseg proizvodnje možno doseči, da pa je ob tem potrebno izpolniti nekatere druge pogoje, med katerimi je osnovni gradnja novega skladišča za potrebe vzmetarne. O upravičenosti gradnje nove hale je bila širša in delno že tudi polemična razprava. Člani delavskega sveta so se sicer zavedali, da je planirani obseg skupne proizvodnje za vzmetarno vezan na izpolnitev drugih pogojev, med temi tudi na gradnjo skladišča, menili pa so, da ni prav, da o tem prej niso bili obveščeni.

Ker bodo letos predvsem v valjarni pričeli obratovati nekateri novi agregati in ker bo v topilnici potrebno delno spremeniti sedanji način dela ter pričeti odpravljati nadurno delo, se je pokazala potreba po povečanju števila zaposlenih. Planirano število zaposlenih naj bi znašalo 20 delavcev, tako da bi se plan števila zaposlenih povečal od planiranih 3890 na 3910, kolikor naj bi nas bilo naslednje leto poprečno zaposlenih v tovarni.

Razen sredstev, ki jih po zaključnem računu izdvajamo za potrebe gradnje objektov družbenega standarda, v tovarni za te namene odvajamo tudi 4-odstotni prispe-

vek od bruto OD za stanovanjsko izgradnjo. Od obveznega prispevka ostane tovarni 74 odst. sredstev, kar pomeni mesečno okrog 327.000 din, medtem ko 26 odst. odvajamo za potrebe graditve stanovanj udeležencem NOB in za subvencioniranje stanarin. Problem pomanjkanja stanovanj je v tovarni znan. Da bi za te namene zbrali več sredstev, je bil izoblikovan predlog za povečanje prispevne stopnje, posebno še, ker smo na povečani prispevek nad 4-odstotnim obveznim prispevkom oproščeni dajatev za potrebe graditve stanovanj udeležencem NOB in za subvencioniranje stanarin. Zato se je predlagalo, da se stanovanjski prispevek od bruto OD v naši tovarni za zadnje četrletje letošnjega leta poveča od 4 na 10 odst., kar pomeni, da bomo v tem času za stanovanjsko izgradnjo pridobili 2.460.000 din. Treba je posebej poudariti, da povečanje prispevka za stanovanjsko izgradnjo ne vpliva na OD zaposlenih, vpliva pa na stroške poslovanja in s tem posredno tudi na ugotovljeni ostanek dohodka po zaključnem računu.

Po razpravah je delavski svet na obeh zasedanjih sprejel naslednje sklepe:

1. Za zadnje četrletje letošnjega leta se odobri dodatno povišanje amortizacijskih stopenj za v predlogu navedene skupine osnovnih sredstev.

Zadolžijo se odgovorne strokovne službe, da izdelajo konkretni predlog, za katere namene in potrebe se bodo v tovarni uporabila sredstva, pridobljena iz naslova povišane amortizacije.

2. Odobri se odpis in prodaja že amortiziranih knjižnih strojev ascota 170/35 in 170/45 ter transistorskega množilca TM-20, katerega knjižna vrednost še znaša 3.515,52 din. V komisijo za ocenitev in prodajo navedenih osnovnih sredstev se imenujejo: Peter Šetina, Ernest Mežnar in Edo Javornik.

3. Zaradi izgradnje novega 1000 m³ rezervoarja za potrebe tovarne se odobri odkup stanovanjske hiše s pripadajočim zemljiščem in kulturami v Dobji vasi št. 127, last Franca Krautbergerja, za znesek 224.615,43 din. Vrednost stanovanjske hiše s pripadajočim zemljiščem in kulturami je določila cenilna komisija, ki jo je imenovala skupščina občine Ravne. Zadolžita se:

— pravni oddelek tovarne, da sklene z dosedanjim lastnikom kupno prodajno pogodbo in

— sektor za razvoj in razširitev tovarne, da preuči možnost, da se stanovanjska hiša po izpraznitvi preuredi v polnilnico butana.

4. Pri zavarovalnici Sava v Ljubljani se z veljavnostjo od 1. oktobra 1972 dalje odobri povišanje nezgodnega zavarovanja, tako da znaša mesečna premija na zaposlenega 10 din, odškodnina za nezgodo s smrtnim izidom 28.000 din, odškodnina za trajno in popolno invalidnost pa 56.000 din ob veljavi drugih zavarovalnih pogojev iz dosedanje zavarovalne police. Dodatno pogodbo o spremembi višine prispevka za povišanje kolektivnega nezgodnega zavarovanja z zavarovalnico uredi pravni oddelek tovarne.

5. Odobri se izgradnja zgradbe priprave proizvodnje in računalniškega centra v skupni predračunski vsoti 30,5 milijonov din.

Z gradnjo je treba pričeti še letos. Potekati mora etapno, pri čemer ima prednost izgradnja računskega centra, ki mora biti zgrajen v tretjem četrletju leta 1973.

Za gradnjo se zagotovijo lastni viri sredstev financiranja iz naslova amortizacije in poslovnega sklada. Če bodo na voljo ugodni krediti ali če iz kakršnih koli vzrokov ne bi bilo možno zagotoviti dovolj lastnih sredstev, se za gradnjo zgradbe dovoli najetje ustreznih kreditov.

6. Naša tovarna se vključi v solidarnostno akcijo za pomoč prizadetim območjem v severovzhodni Sloveniji. V akcijo se bomo vključili tako, da se bo v tovarni 28. oktobra 1972, ko je po razporedu sicer dela prost dan, normalno delalo. Delo za ta dan se vsem obračuna kot delo za redni delovni čas. Iz tega naslova vsak zaposleni prispeva 2 odst. od svojih enomesečnih OD, razlika pa se vsem izplača skupno z izplačilom pripadajočih OD za druge redne delovne dneve. Za obračun prispevka so podlaga poprečni OD, doseženi v tovarni prejšnji mesec.

Za zaposlene, ki delajo v neprekinjenem tehnološkem procesu — štirih izmenah in delo na dan dela prostega dne ni možno, se prispevek 2 odst. od njihovih enomesečnih OD izračuna, obračuna in nakaže pa se skupno s prispevkom drugih zaposlenih v breme sklada skupne porabe.

V oddelkih, ki so vezani na obračun, pravočasno dostavo in obdelavo podatkov, se dovoli za te namene zamenjava dela na dela prosti dan tako, da namesto 28. oktobra, kot je določeno za druge zaposlene, delajo v soboto, 7. oktobra 1972.

7. Imenuje se komisija za razpis delovnega mesta individualnega izvršilnega organa ravnatelja šolskega centra Ravne na Koroškem. V komisijo se imenujejo: Adolf Cigler za predsednika ter inž. Janez Bratina, inž. Vlado Macur, Edo Pogorevc in Đuro Haramija za člane. Komisija mora v javnih sredstvih informiranja razpisati delovno mesto in na podlagi vloženih prijav za delavski svet pripraviti predlog kandidata za razpisano delovno mesto.

8. Glavni direktor tovarne Franc Fale se pooblašča, da sam ali prek zastopnika sklepa izvensodne poravnave o odškodninskih zahtevkih, ki jih postavljajo delavci tovarne za škodo, ki so jo utrpeli zaradi poklicne bolezni pnevmokonioze (silikoze).

Poravnave se sklenejo samo na podlagi predhodne zdravniške ekspertize koroškega zdravstvenega doma Ravne na Koroškem.

Pristojna strokovna služba mora v sodelovanju s koroškim zdravstvenim domom do 15. oktobra 1972 izdelati tabelo o odškodninah glede na obstoj pnevmokonioze in stopnjo prizadetosti funkcije pljuč, pri čemer mora upoštevati, da lahko znaša maksimalna višina odškodnine za najtežjo stopnjo prizadetosti 30.000 din.

9. Odobrijo se osnove za obračun prispevka za nerazvita območja med 114. in 117. panogo za leto 1972, tako da se obračun prispevka za 114. panogo določi v višini 73,83 odst., za 117. pa v višini 26,17 odst. To razmerje se dobi z izračunom na podlagi ugotovljene vrednosti višine osnovnih sredstev in zalog surovin, nedokončane proizvodnje, polizdelkov in gotovih izdelkov v okviru posamezne panoge.

10. Potrdi se pravilnik o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest z dopolnitvijo, da je na podlagi razprave potrebno sistemizacijo delovnih mest uskladiti s tekstualnim delom pravilnika o organizaciji. Tako usklajen predlog je posredovati poslovnemu odboru v potrditev, ta pa mora na naslednjem zasedanju o uskladitvah, ki so bile opravljene, poročati delavskemu svetu.

11. Potrdi se plan proizvodnje, prodaje, izvoza, realizacije in števila zaposlenih z dopolnitvijo, da se prvotno predvideno število zaposlenih poveča za 20 oziroma od predvidenih 3890 na 3910 zaposlenih.

12. Odobri se, da je treba takoj pristopiti k izgradnji skladišča za potrebe vzmetne. Strokovne službe so dolžne od naših neposredno zainteresiranih kupcev vzmeti za sofinanciranje gradnje dobiti čim več sredstev, medtem ko bomo druga sredstva za kritje gradnje prispevali iz sredstev amortizacije, ki jih zaradi dolgih rokov dobave opreme in podobno letos ne bomo mogli realizirati.

13. Odobri se predlagani rebalans plana realizacije in finančnega načrta za letošnje leto.

14. Za zadnje četrletje leta 1972 se odobri povečanje stanovanjskega prispevka od bruto OD od zdaj obveznih 4 na 10 odst. Sredstva, zbrana iz tega naslova, se z namenom, da jih povečamo, vsak mesec sproti vročajo pri Ljubljanski banki, podružnici Slov. Gradec.

15. V smislu predpisov o deviznem poslovanju se odobri bonifikaciji:

— švicarski tvrdki Mundo-Commerce na račun manipulativnih stroškov za vrnjeni reklamirani material v znesku 699,55 dolarjev,

— romunski tvrdki Metalimport na račun manipulativnih stroškov za vrnjeni material v znesku 260 dolarjev.

Samoupravljanje v delovnih enotah

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV ENOTE I

DS enote I je na zasedanju dne 23. oktobra 1972 razpravljala o predlogu plana proizvodnje in prodaje, izvoza, realizacije in števila zaposlenih za leto 1973. Ta plan je potrdil z naslednjimi dopolnilnimi predlogi:

Plan proizvodnje enote I bo v prihodnjem letu realiziran le s pogoji, če bo nabavna služba uspela zagotoviti kontinuirano dobavo reprodukcijskega materiala predvsem za topilnico, da bi predelovalni obrati dobivali dovolj vložka.

Prodajna služba mora stremeti za tem, da bo dobila za livarno čimbolj ugoden

asortiment naročil ter za kovačnico zagotoviti dovolj naročil in doseči bolj ugodne cene odkovkov na domačem tržišču ter pri izvozu.

V bodoče morajo obrati stremeti za tem, da dosegajo planirano realizacijo, in se manj orientirati, da dosegajo samo količinski plan.

Odgovorni se morajo sporazumeti, da bi doma (v interesu podjetja), čimveč naših izdelkov finalizirali. V zadnjem času smo izgubili več interesantnih kupcev, ker prihaja do nesporazumov med enoto I in II oziroma se pripravi dela enote I in II v nekaterih primerih ne moreta sporazumeti glede dobavnih rokov, katere postavi kupec.

V interesu vse večje finalizacije naših izdelkov je treba pričeti akcijo za postavitev nove lužilnice. Danes ne moremo sprejeti še tako interesantnega naročila, če bi kupec zahteval, da mora biti material lužen.

Predlagano je bilo, da bi se v topilnici število zaposlenih od planiranih 265 povečalo za 20. V novi topilnici bi se uvedla 4. izmena z namenom, da bi dosegli boljše izkoriščanje proizvodnih kapacitet. Valjarna bi dobila več vložka, katerega ji sedaj primanjkuje. Za valjarno se je predlagalo, da bi se število zaposlenih povečalo za 18. Ta obrat potrebuje nove delavce pri novih proizvodnih napravah. Za normalno obratovanje potrebuje kovačnica 235 zaposlenih. Po predlogu plana bi kovačnica lahko imela 229 zaposlenih.

Zaradi finančne politike tovarne jeklovlek precej svojih izdelkov izvažata, in to z ne preveč ugodnimi izvoznimi cenami. Predvideva se, da bi izdelke iz tega obrata še v večji količini izvažali. Zaradi strogih pogojev izvoza mora ta obrat še kvalitetnejše delati. Zato potrebujejo 71 delavcev. Po planu pa se predvideva, da bi ta obrat lahko zaposloval samo 65 delavcev.

DS enote I je sklenil oziroma zadolžil odbor za proizvodnjo in komercialne zadeve, da izdela analizo uspeha prvih šeststankov delovnih skupin in o rezultatu poroča DS enote. Na prvi seji se je tudi sestal odbor za proizvodnjo in komercialne zadeve. Obravnaval je poslovni uspeh enote v III. kvartalu in 9. mesecih letošnjega leta.

Topilnica še vedno dela z manjšo izgubo. Njen uspešni poslovni rezultat bremeni precejšnji stroški izmečka in prenizek izplen, predvsem pa podražitev surovin. Livarna dela z majhno akumulacijo. Vendar bi ta obrat lahko ustvarjal večjo stopnjo dobička, če bi se izboljšal asortiment naročil. Valjarna in kovačnica delata rentabilno. Občasno se pojavlja težava glede naročil za kovačnico. Jeklovlek dela z izgubo zaradi nizkih izvoznih cen svojih izdelkov. Poleg tega ima nekaj neprimernih strojev in precej visoke proizvodne stroške.

Odbor je še obravnaval problem delovne in tehnološke discipline. Sklenil je zbrati podatke in jih posredovati DS enote, da o tem problemu razpravlja in zavzame konkretno stališče. V letu kakovosti in za čim boljše poslovni uspeh, je treba tudi na tem področju razmere postriti.

Franc Leskošek

S III. REDNEGA ZASEDANJA DS ENOTE III

Zasedanje je bilo 23. 10. 1972, na dnevnem redu pa je bila razprava o predlogih planov za leto 1972. Direktor sektorja za gospodarjenje tov. Janez Žnidar je podal kratko obrazložitev o posameznih planih ter o načelih, po katerih so predlogi planov bili izdelani.

Posamezni razpravljalci so postavljali različna vprašanja, med katerimi objavljamo nekaj najzanimivejših.

Ali so v proizvodnih planih upoštevane tudi proste kapacitete za potrebe vzdrževanja. Izražena je bila bojazen, da v primeru, če plani tega ne bi predvidevali, planirana proizvodnja ne bo dosežena. Prav tako je bila nakazana problematika strojnega parka v jeklovleku kakor tudi v mehanični delavnici, kjer je precejšnje število strojev že fizično iztrošenih ter tehnološko zastarelih in da je zato potrebna za te stroje večja nega. Posebno kritično je stanje v jeklovleku, kjer so stroji najbolj izrabljeni in skoraj ne mine dan, da ne bi nastala kakšna okvara. Dalje je bilo sproženo vprašanje števila zaposlenih v gradbenem remontu, kjer primanjkuje tesarjev in industrijskih zidarjev, katerih usluge potrebujemo dnevno, pa zato nimamo zadostnega števila delavcev. Prav tako takih delavcev primanjkuje tudi drugim gradbenim podjetjem. Obzidava industrijskih peči pa zahteva posebno izurjene zidarje, zaradi tega bi bilo potrebno ustrezno povečati ti dve skupini. In končno bi zaradi zastarelega strojnega parka v mehanični delavnici bilo potrebno povečati tudi število ključavničarjev.

Na vsa vprašanja so razpravljalci dobili tudi odgovore.

V proizvodnih planih so zastoji zaradi popravil upoštevani, bilo pa bi potrebno, da bi vzdrževalci pripravo dela enote I pisмено obvestili o maksimalnih zmožnostih strojev v jeklovleku. Povečanje števila zaposlenih v gradbenem remontu je možno

Lojze Perko, Slikar Rajko Slapernik

realizirati ter bo vzdrževanje potrebno boljše organizirati, ker so po izjavi norveškega strokovnjaka stroji v mehanični delavnici boljši kot v nekaterih podjetjih v ZDA.

Sprejet je bil naslednji sklep: DS enote III se z vsemi predloženimi plani strinja, s tem da:

- prodajna služba enote I za jeklovlek sprejema le takšna naročila, ki so v skladu s tehnološkimi pogoji;

- je v gradbenem remontu možno med letom glede na razmere povečati število zaposlenih v skupinah tesarjev in industrijskih zidarjev;

- proizvodni plani upoštevajo planirane zastoje s strani vzdrževalnih obratov.

F. Gnamuš

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

VII. JUGOSLOVANSKO POSVETOVANJE O KAKOVOSTI IN ZANESLJIVOSTI

Jugoslovanska zveza organizacij za napredek kakovosti in zanesljivosti (JUSK) je priredila VII. jugoslovansko posvetovanje o kakovosti in zanesljivosti izdelkov v Jugoslaviji. Tema posvetovanja v Novem Sadu od 4. do 6. oktobra 1972 je bila: »KAKOVOST IZDELKOV IN DRUŽBA«.

Celotno posvetovanje je bilo v znamenju leta kakovosti v Jugoslaviji, obenem pa naj bi predstavljalo pripravo za kongres evropske organizacije za kontrolo kakovosti (EOQC), katerega organizator je v letu 1973 Jugoslavija. S tem namenom je bil izbran tudi moto tega posvetovanja KAKOVOST IZDELKOV IN DRUŽBA, ker je ta moto predlagan tudi za kongres EOQC.

V treh dneh se je zvrstilo 21 referatov, zbranih v zborniku, ki je na razpolago v naši strokovni knjižnici (simpoziji!). Organizacija posvetovanja je bila poverjena

Društvu za napredek kakovosti in zanesljivosti SAP Vojvodine, ki je svojo nalogo dokaj uspešno opravilo. Nekaj referatov je bilo zelo zanimivih, posebno tisti, ki so obravnavali kadrovske strukture na področju kontrole kakovosti in sistem šolanja teh kadrov. Nekaj referatov, sicer dobrih, pa ni prav posebno ustrezalo motu, ker navodila avtorjem za pripravo referatov niso bila dovolj jasna. Tretjo skupino referatov bi lahko ocenili kot dokaj površne prispevke.

Če bi smatrali to posvetovanje za generalno kongresa EOQC, bi lahko zaključili, da se morajo organizatorji tako pomembnega posvetovanja takoj lotiti priprav z vso resnostjo, ker jih čaka še ogromno pripravljalnega dela, če bodo hoteli, da bo organizacija stekla v svetovnem merilu tako, kakor se to zahteva in pričakuje.

Železarna Ravne je prispevala referat J. Rodič: Koordinacija kontrole kakovosti in razvojno-raziskovalnega dela v železarni Ravne. Ta referat bi lahko uvrstili

v tisto skupino referatov, ki niso najbolj ustrezali motu posvetovanja, ker nas organizator ob povabilu za pripravo prispevka o motu sploh ni obvestil. Če bi moto poznali, bi mu lahko isto tematiko ustrežno priredili. Kljub temu je referat vzbudil precej pozornosti in podrobnejšega zanimanja med udeleženci.

Jože Rodič, dipl. ing.

XV. STROKOVNO POSVETOVANJE METALURŠKIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV

V dneh 12. do 13. okt. 1972 je bilo v Portorožu tradicionalno jesensko srečanje slovenskih metalurgov s XV. strokovnim posvetovanjem metalurških inženirjev in tehnikov. V dveh dneh strokovnega posvetovanja se je zvrstilo dvajset strokovnih predavanj. V okviru akcij za leto kakovosti je bilo prvo dopoldne posvečeno tej tematiki. V uvodnem predavanju M. Marolt in J. Rodič, »Leto kakovosti v slovenski črni metalurgiji«, je bil podan celoten razvoj slovenskih železarn, značilnosti proizvodnih programov, raziskovalno razvojno delo, kadrovska problematika in problematika razkoraka med proizvodnjo in potrošnjo jekla v Sloveniji. Deli tega referata bodo postopoma objavljeni v Koroškem in v Informativnem fužinarju.

V drugem dopoldanskem uvodnem predavanju je dr. Gabrovšek iz železarnarne Jesenice prikazal raziskovalno delo v metalurgiji in sodelovanje sklada Borisa Kidriča ter raziskovalne skupnosti Slovenije.

Vsa naslednja predavanja so obravnavala ožja strokovna področja tako iz črne kakor tudi iz barvne metalurgije. Posamezni strokovni članki bodo objavljeni v Železarskem zborniku, v naši strokovni knjižnici pa je na razpolago zbornik kratkih povzetkov.

Jože Rodič, dipl. ing.

VII. JUGOSLOVANSKI MEDNARODNI SIMPOZIJ O OBRAVNAVANJU PODATKOV

Tradicionalno posvetovanje prireja zvezni strokovni odbor za obravnavanje podatkov. Posvetovanje je bilo na Bledu od 9. do 13. oktobra.

Ta simpozij predstavlja srečanje teoretikov in praktikov s področja obravnavanja podatkov iz vse Jugoslavije, vendar ima hkrati tudi mednarodni pomen. Na več sekcijah je bilo podanih prek 70 referatov. V uvodnem in sklepnem delu simpozija so tuji znanstveniki govorili o najnovejših znanstvenih dosežkih in raziskavah na področju obravnavanja podatkov. Zanimiva so bila predavanja o izkušnjah naših podjetij pri uporabi računalnikov.

Železarna Ravne je bila zastopana z referatom »Vloga računalniške obdelave podatkov v sistemu povratnih informacij kontrole kakovosti.«

Jože Šegel, dipl. ing.

PLEŠASTA

Slavni francoski karikaturist Amédée de Noé Cham je takole pojasnjeval svojo plešo:

»Zelo velik sem, zato se lasem zvrtil in — padajo.«

Iz dela kolegijskih izvršilnih organov

Poslovni odbor

je na sejah namenil največ časa zadevam, ki so bile nato posredovane delavskemu svetu, obravnaval in usklajeval pa je tudi pripombe, ki so na posamezne predloge bile izoblikovane na delavskih svetih enot.

Kar zadeva rebalans finančnega plana in realizacije za letošnje leto je bil odbor mnenja, da bo ob tem potrebno ugotoviti, kako se gibljejo stroški poslovanja oziroma ugotoviti, koliko se je realizacija povečala na račun povišanja cen izdelkov 114. panoge in koliko je dejansko to zasluga delovne skupnosti. Ob posameznih predlogih pa je ponovno načel problem delovne discipline, ukrepe, ki bi morali biti storjeni v zvezi s posameznimi opozorili dežurnih in končno pojav igranja kart med odmorom in podobno. Stališča, ki so v zvezi s posameznimi predlogi bila izoblikovana na seji, so bila posredovana delavskemu svetu, v zvezi z drugo razpravo pa je odbor sklenil:

Po upravni liniji je treba izdati odredbo o prepovedi igranja kart. Zadevo prek vodstev enot in obratov uredi glavni direktor.

Direktor kadrovskega splošnega sektorja mora za eno naslednjih sej pripraviti poročilo o dosedanjih ugotovitvah dežurnih tovarne, pripraviti pa tudi poročilo o ukrepih, ki so bili v zvezi z opozorili v tovarni storjeni.

Sektor za gospodarjenje mora izdelati pregled o gibanju stroškov poslovanja in ob tem ugotoviti, koliko je na povečano realizacijo vplivalo povišanje cen in koliko smo na višjo realizacijo vplivali s povečanjem produktivnosti dela in izboljšanjem poslovanja. Tako pripravljeno poročilo je zaradi nadaljnje obravnave treba dostaviti poslovnemu odboru.

Z drugih področij, ki so bila predmet obravnave, je odbor:

— potrdil predlog finančno računovodskega sektorja in za izvedbo letne inventure s stanjem na dan 30. novembra 1972 v predlaganem sestavu imenoval centralno komisijo za inventuro z nalogo, da mora pripraviti konkreten predlog razporeditve dela in organizacije inventure, tako da bo poročilo o ugotovljenem rezultatu predloženo poslovnemu odboru najpozneje do 10. januarja 1973;

— potrdil predlog vodstva strojno gradbene službe in v centralni delavnici zaposlenemu delovodji Antonu Rusu v smislu čl. 26 pravnika o delitvi OD odobril 10 odst. dodatek za pripravljenost;

— v zvezi z obvestilom Ljubljanske banke, da moramo določiti našega predstavnika v zbor njihove podružnice v Slov. Gradcu, je za našega predstavnika imenoval Petra Orožna, direktorja finančno računovodskega sektorja, za njegovega namestnika pa vodjo finančnega knjigovodstva Dušana Milerja.

Na predlog uprave in enot so bila odobrena službena potovanja v inozemstvo, in to:

— inž. Milanu Dobovišku in Đuru Haramiji 3-dnevno potovanje v Bolgarijo, kjer sta sodelovala pri razgovorih v zvezi s predpripravami za sklenitev pogodb za blagovno menjavo v naslednjem letu;

— Francu Gorniku 4-dnevno potovanje v Italijo, kjer je za ureditev še neurejenih tehničnih vprašanj v zvezi z dobavo naprave za odpraševanje obiskal podjetje Ussuelli;

— glavnemu direktorju Francu Faletu tri-dnevno potovanje v Svico, kjer je s predstavniki ZP zaradi nadaljnega poslovnega sodelovanja obiskal nekatera podjetja;

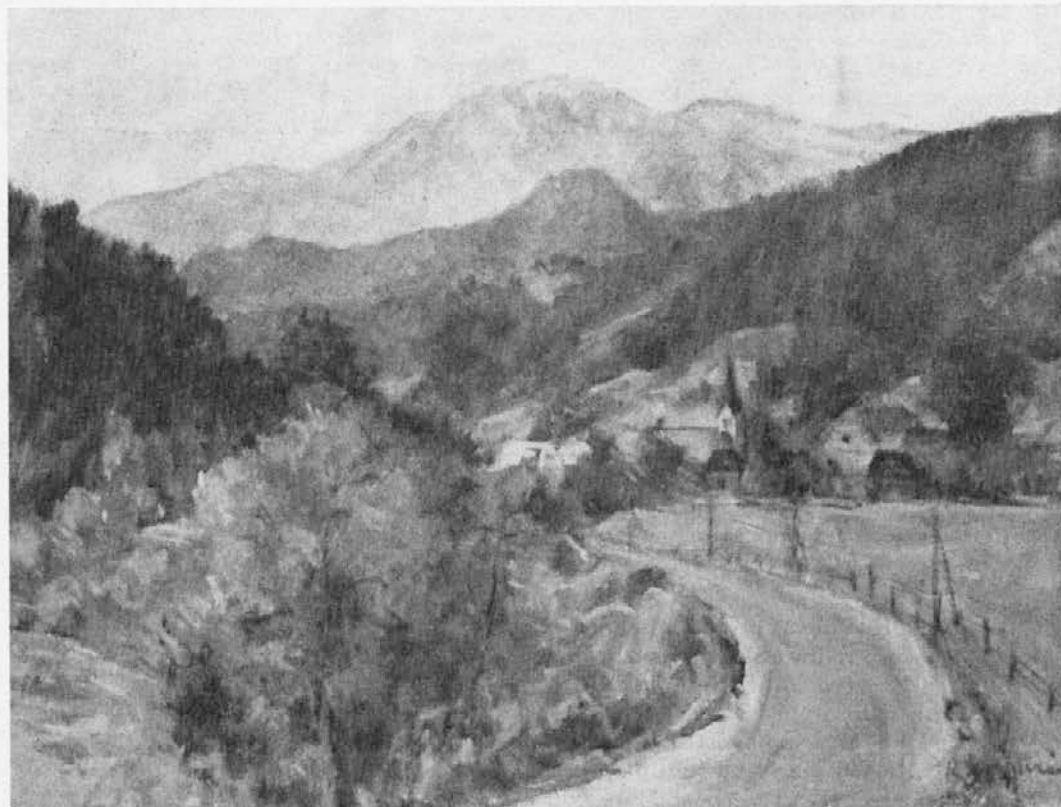
— inž. Janezu Permanu in inž. Evi Permannovi 5-dnevno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer bosta sodelovala na mednarodni konferenci kontrole okolja na področju livarstva in v zvezi z nabavo novega kvantometra urejala tehnična vprašanja v zvezi z razno pomožno opremo, tehniko dela, metodiko in podobno;

— v okviru tehničnega sodelovanja s Českoslovaško se je inž. Janku Gnamušu in Kolanu Vrečiču odobrilo 6-dnevno potovanje v to državo, kjer bosta po njihovem programu opravila strokovno prakso, medtem ko bo tretjega predstavnika za to potovanje naknadno določilo vodstvo enote mehanske obdelave.

Odbor za splošne zadeve

Osnovni problem razprave je bilo vprašanje informativne dejavnosti v tovarni. O tem v tovarni večkrat govorimo predvsem z vidika, da so zaposleni, kar zadeva delo in poslovanje, premalo obveščeni. Zato je bila razprava na odboru usmerjena v to, kako informiranje napraviti bolj učinkovito.

Podlaga za razpravo je bil program dela komisije za informativno dejavnost. Program je obsegal tako kratkoročne naloge kakor tudi dolgoročne cilje. Komisija meni, da bi bilo treba tako vsebinsko kakor tudi oblikovno popestriti Informativni fužinar in da bi bilo obvestila delovne skupnosti spremeniti tako, da bi zapolnila vrzel med izidom dveh

Rajko Slapernik, Poljana, olje

številka. V dolgoročnejših nalogah komisija meni, da bi bilo potrebno sedanji Informativni fužinar, ki izhaja mesečno, spremeniti v štirinajstdnevnik in usposobiti razglasno postajo za sredstvo dnevnega obveščanja. Komisija tudi meni, da bi bilo potrebno razširiti in usposobiti krog sedanjih sodelavcev naših glasil.

Po razpravi, v kateri so bili obravnavani še nekateri predlogi službe za tovarniški tisk, je odbor sklenil:

— potrdi se predlog dejavnosti komisije za informiranje in kulturno izobraževanje z dopolnitvijo, da je v sodelovanju z drugimi službami kadrovskega splošnega sektorja najpozneje do konca letošnjega leta za vodje delovnih skupin organizirati seminar, na katerem se bodo razen nalog vodij delovnih skupin posredovale informacije ter metode sklicevanja in vodenja sestankov delovnih skupin;

— potrdi se predlog in v predlaganem sestavu imenujejo člani uredniškega odbora Koroškega fužinarja in Informativnega fužinarja;

— potrdi se predlog in z veljavnostjo od 1. novembra 1972 dalje odobri povišanje honorarjev za prispevke v tovarniških glasilih.

V ostalem delu razprave je odbor sprejel naslednje sklepe:

— Potrdi se predlog službe za razvoj tehnologije enote I in od našega štipendista Janeza Kovača za znesek 1500 din odobri odkup diplomske naloge.

— Potrdi se predlog komisije za ocenjevanje strokovnih elaboratov in inž. Jožetu Žlofu v smislu čl. 53 pravilnika o delitvi OD za uspešno izdelano nalogo »Direktna spektroskopska analiza sive litine«, ki jo je izdelal za prehod iz strokovne skupine, odobri enkratna nagrada v znesku 500 din.

— Ob pogojih, ki so določeni, se tudi v letu 1973 odobri sodelovanje med našo tovarno in jugoslovanskim odborom za mednarodno zamenjavo študentov. V letu 1973 bomo v okviru menjave na prakso sprejeli tri inozemske študente. V okviru menjave se tudi našim štipendistom dovoli odhod na strokovno prakso v inozemstvo. Štipendiste o tem obvesti kadrovski oddelek.

— Potrdi se predlog koroškega zdravstvenega doma Ravne in ob pogojih, ki so določeni, odobri, da se tudi letos v tovarni izvede preventivno cepljenje proti gripi.

Odboru so bile predložene v obravnavo še nekatere druge dodatne prošnje in vloge. O odločitvah, ki jih je sprejel s tem v zvezi, so bili vsi osebno pisмено obveščeni.

-et

Železarske zanimivosti

Železarna Jesenice že izdeluje dve vrsti varnostnih ograj. Prve količine so izdelali 15. maja 1972 in jih poslali na našo prvo avto cesto Vrhnika—Postojna. Samo za to ograjo bodo porabili 2100 ton pločevine in hladno valjanih profilov, kar predstavlja z montažo vred 2 milijardi 200 milijonov starih dinarjev. Predvidevajo, da bi v nekaj letih dosegli proizvodnjo 4000 ton in jih tudi z lastnimi ekipami montirali na avto cestah Jugoslavije ali tudi v tujini.

To je že eden od prvih rezultatov usmeritve železarne Jesenice v končne izdelke, ki prinašajo več dohodka.

Mini železarne se že vedno bolj uveljavljajo in pospešeno gradijo. Po mednarodnih podatkih je začetek sicer v Zahodni Nemčiji, pravi razvoj pa se je začel v Italiji in od tu nadaljeval zmagoviti pohod po celem svetu.

Danes izdelujejo mini železarne v svetu okoli 15 milijonov ton jekla, od tega proizvedejo

ZDA	5,9 milij. ton
Španija	2,9 milij. ton
Italija	2,7 milij. ton
Brazilijska	2,0 milij. ton
Z. Nemčija	1,1 milij. ton

Vse ostalo, ca. 1 milijon, se izdelava predvsem v Zahodni Evropi. V Jugoslaviji obratuje mini železarna v Splitu (Jadranska železarna), graditi pa se bo začela mini železarna v Kumrovcu. V vzhodni Evropi do sedaj niso pokazali zanimanja za to vrsto železarn.

Velika Britanija. V železarni Round Oak Steel works bodo v kratkem ugasnili pet SM peči, ki so bile zgrajene po letu 1945. Vso proizvodnjo bodo sedaj proizvajali v dveh elektro obločnih pečeh, kapacitete 130 ton. Vsaka peč bo imela transformator jakosti 50.000 KVA, računalniško regulacijo in vodenje.

Sovjetska zveza. V bogatih rudnikih premoga v Sibiriji so pričeli z montažo

4500 km dolgega cevovoda za transportiranje premoga iz Sibirije do evropskih potrošnikov. To bo najdaljši cevovod za premosta na svetu in bo od železniškega transporta cenejši za 30 in celo 50 odst.

V železarni Krivoj Rog so pričeli graditi nov plavž, ki bo največji v Sovjetski zvezi. Imel bo koristno prostornino 5000 kubičnih metrov ter bo dnevno proizvedel 11.000 ton grodlja (surovega železa).

Francija že nekaj let zaostaja v proizvodnji jekla. Da bi to stanje popravili, nameravajo modernizirati obstoječe železarne in zgraditi nove. Po enotnem državnem načrtu, ki velja od leta 1971, so pričeli z velikimi investicijami v vrednosti 3,3 milijarde frankov na leto ter tako vodijo na področju investiranja pred vsemi zahodnimi državami. Največ denarja bo porabljenega za modernizacijo in razširitev železarne Dunkerque in nove železarne Fos ob Sredozemskem morju.

Japonska. Naraščanje njene proizvodnje jekla je po mnenju ekaterih ekonomistov popolnoma ustavljeno, čeprav je v zadnjih 10-letih njena proizvodnja zelo hitro naraščala. To potrjujejo s pregledom dosedanjih in predvidenih investicij v železarsko industrijo. Investicije v letu 1972 bodo precej nižje kot v letu 1971 in 1970. Za leto 1973 predvidevajo še večje znižanje investicij, na področju proizvodnje plemenitih jekel pa celo padec na nivo v času gospodarske krize 1967—1968.

Smatrajo, da je to posledica povečanja carine za izvoz v ZDA, povečanje vrednosti japonskega denarja in povečanje prevoznih stroškov železove rude, katero uvažajo v 80 % količini.

Rado Jelerčič, dipl. inž.

KULTURNA KRONIKA

Vabimo na razstavo

27. novembra zvečer bomo odprli razstavo slikarske kolonije Ravne 72. Sodelovalo bo osem slikarjev s po šestimi deli. Čeprav smo po celi današnji številki objavili reprodukcije slik naših razstavljalcev, jih vseeno naštejmo: Nikolaj Omersa, Ka-

rel Pečko, Lojze Perko, Darinko Plevnik, Rajko Slapernik, Janez Šibila, Jaka Torkar in Alojz Zavolovšek. Od tega, kar je bilo poleti in jeseni v slikarski koloniji ustvarjeno, bo razstavljeno najboljše in povemo lahko, da je letošnja bera lanske vsaj dosegla, če ni celo kvalitetno bolj izenačena.

Lojze Perko, Domačija, akvarel

Janez Šibila, Pogled proti Kottljam, akvarel

Šestnajst slik bo ostalo železarni, marsikatera verjetno po drugih podjetjih in ustanovah; tudi v zasebno stanovanje bo prišla katera. Ker si obetamo vsaj poprečno dober obisk, to pa pomeni, da bodo razstavo razen sodelavcev železarne in krajanov obiskale tudi domače šole, bo namen dosežen: videli bomo, kaj je slikarska kolonija ustvarila, imeli bomo priložnost doživljati lepoto umetnin, marsikaj pa bo ostalo v kraju kot trajna likovna bogatitev.

Marsikomu bo verjetno žal, da razstava ne bo odprta bolj dolgo (le od 27. novembra do 5. decembra), vendar je vzrok za to utemeljen in preprost: vsaka likovna razstava odvzame študijski knjižnici obe njeni bralnici, to pa v sezoni pomeni, da je neprostoVOLjno zaprta številnim bralcem. Nujno je torej treba prirediti razstave tako, da jemljemo študijske prostore le za nekaj dni.

S tem pa smo avtomatično pri vprašanju stalnega razstavnega prostora, ki ga kraj, kakršen so Ravne, nujno potrebuje, ne da bi pri tem kakorkoli nameraval konkurirati Slovenj Gradcu. Preprosto potrebujemo prostor, v katerega bi bilo možno obešiti 40—50 slik ali postaviti vanj toliko kipov, prirediti v njem razstavo umetniške fotografije ali razstavo muzejskih dokumentov, vse to pač, po čemer se kaže potreba, pa se moramo marsičemu odreči, ker takšnega prostora nimamo.

Obstaja pa realno upanje, da bomo čez leto, dve rešili tudi to vprašanje ter tako dopolnili kompleks kulturnih ustanov na gradu (študijska knjižnica, delavski muzej) z likovnim salonom.

Kdaj bodo železarji začeli peti

Naši sodelavci pojejo v prevalskem pevskem zboru »Vres«, v pevskem zboru ravenskega društva upokojencev in verjetno še kje drugje, ker je težko verjeti, da v

3700-članskem kolektivu ne bi bilo pevcev, ampak vsi samo poslušajo radio, transistorje in džubokse. Lastnega pevskega zbora pa železarna le nima in si ga moramo za razne svečane priložnosti kje izposoditi (za 350-letnico železarne smo si ga npr. na gimnaziji).

Kakšne bi bile prednosti pevskega zbora, ki bi bil tako naš, kakor je naša godba ter bi se na podoben način tudi obnavljal in krepil, ni treba posebej razlagati. Prav tako najbrž ne, da bi ga železarna potrebovala. Ker so funkcionarji ravenskega pevskega zbora upokojencev (v njem pa poje precej aktivnih sodelavcev)

ponudili roko in iščejo stikov z ustreznimi ljudmi v podjetju, lahko le želimo, da bi kmalu našli skupen jezik v interesu razvoja kulturne dejavnosti v tovarni ter kot prispevek k ravenski kulturi nasploh.

Tudi kak klavirski koncert

Konec oktobra so Ravne dobile nov koncertni klavir. Kakor se na prvi pogled zdi smešno to novico objaviti, v resnici ni tako. Zgodilo se je že, da smo morali odkloniti to ali ono ugodno ponudbo za gostovanje opernega pevca ali pianista pri nas, ker preprosto nismo premgli ustreznega klavirja, s tem pa smo bili prikrajšani za kvalitetno kulturno prireditev. Tudi otvoritve razstav pa bralni večeri so bili pri nas doslej bolj pusti, ker ni bila možna ustrežna glasbena spremljava. To naj bi se torej zdaj obrnilo na bolje in nemara bomo še v tej sezoni res slišali na Ravnah tudi kak klavirski koncert.

n. r.

O LEPOTI

Marcel Proust je o lepote rekel:

»Pustimo lepe ženske moškim, ki nimajo fantazije.«

BLAGOSLOVLJENA VODA

V neki družbi so govorili o ženski, ki je bila na zunaj poosebljena svetost. Tedaj je rekel francoski satirični pesnik Mathurin Régnier (1573—1613):

»Res je svetnica in kadar jo ljubimec s čim užali, joka samo blagoslovljeno vodo.«

ZAČUDENJE

Francoski filozof in državnik François Marie Charles, grof Rémusat (1797—1875) se je vračal domov ob treh zjutraj in na stopnicah srečal ljubimca svoje žene.

»Kaj?« mu je rekel, »šele zdaj odhajate? Mar je niste imeli dovolj ves dan?«

Alojz Zavolovšek, Na Poljani, akvarel

ŠPORTNE VESTI

ZA NAŠE OTROKE GRE...

Tudi tu v dolini že diši po snegu in kmalu bodo izumrla vsa letna igrišča. Na stadionu bo pust, še bolj pa na rokometnem in košarkarskem igrišču, kjer je bilo letos res vsak dan, če že ni močno deževalo, polno mladine, ki se je kar v več skupinah poganjala za rokometno in še bolj za košarkarsko žogo.

Sneg bo prinesel veselje predvsem smučarjem, drugi športniki pa se bodo preselili v tople telovadnice in nadaljevali z delom, saj za večino športnih panog že dolgo ne moremo več govoriti, da so sezonske. Vsi športi so vedno manj na počitnicah in vedno več na delu. To mislim dobesedno, saj že pri nas, ki smo nasploh in seveda tudi v športu provinca, vedno več delamo in smo prišli že do letnih priprav za zimске in do zimskih priprav za letne športe, da se smučarji tudi poleti zelo pripravljajo na zimo! Hodimo, ali boljše rečeno hoteli bi hoditi v korak s časom in zato že zdavnaj velja tudi pri nas pravilo, če le moreš, treniraj vsaj dvakrat na dan! In to nekateri športniki tudi delajo. A morali bi vsi, vsaj tisti, ki predstavljajo naš kraj v zveznem, pa tudi v mednarodnem merilu.

Že v prejšnjem Informativnem fužinarju smo zapisali nekaj o kvaliteti ravenjskih športov. O odbojkarjih in namiznoteniških igralcih, ki igrajo v I. zvezni ligi, o republiških in državnih reprezentantih in prvakah pri smučanju in plavanju, o uspešnih kegljarkah in igralcih odbojke in še o drugih dobrih športnikih. Vsi ti morajo delati vse leto, vsi ti bi morali delati vsaj dvakrat na dan.

Če gremo po vrsti, bomo najprej izločili plavalce, ki to že delajo, saj imajo plavalnega strokovnjaka in tudi bazen. Tudi smučarji (tekači in alpski tekmovalci) hitijo za plavalci. Trenerja sta, sneg pa upamo, bo tudi. Kegljake moramo odpisati zato, ker razen pri Lečniku ali v Slovenj Gradcu sploh ne morejo kegljati in se mora najprej zgraditi (koliko se je o tem že govorilo in planiralo — vse je pa vsak dan dražje) pri Domu telesne kulture ustrezno kegljišče. O namiznem tenisu tudi samo dobro, zaradi pogojev namreč. Končno so dobili skromen in nizek prostorček, ampak da bi le ostal samo njihov. Treningi dvakrat dnevno pa so tu zelo potrebni. Nogometaše in rokometnaše bo treba tudi nekako prezimiti, veliko težje pa bo s karateisti, ki so poleti in pozimi samo v dvorani, še težje pa je z odbojkarji, ki so tudi dobili profesionalnega trenerja, in odbojkaricami, ki bodo morali dvakrat dnevno imeti na razpolago veliko telovadnico v DTK (kakšne pregrešne misli!). Tudi tu bo trening dvakrat dnevno v kratkem ne le želja, ampak nujnost.

No, pa smo odpravili športnike našega Fužinarja (šahisti imajo itak svoje prostore), in če bi se med seboj lepo sporazumeli, bi verjetno vsi po vrsti in vsak ob svojem času prišli na vrsto v telovadnici ob železarni in v veliki ter mali telovadnici v DTK. Tudi za vedno več rekreacije željnih občanov bo še prostora, seveda samo ob bolj večernih urah, s Partizanom,

ki s svojo dejavnostjo opravlja veliko in nadvse koristno poslanstvo zlasti pri vzgoji naših najmlajših, in s koroškim atletskim klubom, ki bo hotel mogoče enkrat tedensko v vas, pa se bo že krepko zataknilo iz preprostega razloga, **ker bo premalo prostora.**

Kje pa so tu še naši šolarji in dijaki? Kje in kako bo s pravo načrtno in ustrezno telesno vzgojo 489 dijakov naše gimnazije, 411 učencev v gospodarstvu in srednješolcev na IC, 88 učencev posebne in 1239 učencev osnovne šole na Ravnah? Kje se bo teh 2227 pionirjev in pionirk ter mladincev in mladink lahko telesnovzgojno udejstvovalo, kako bo z njihovimi telesnovzgojnimi navadami, kaj se bodo pri telesni vzgoji naučili in kakšen bo rezultat njihovega dela **pri redni, z učnim programom predpisani, telesni vzgoji, kjer se jih večinoma nagnete v telovadnico tudi do 120? Ali je to sploh še telesna vzgoja, vzgoja, ki naj da zdravje, krepko telo, odpornost za napore, moč za delo?**

In kje so tu še vedno bolj delovna šolska športna društva, ki jih imamo povsod na naših šolah? (Gimnazija je že dve leti najboljše ŠSD v Sloveniji!)

In še vprašanja. Ali res ne vidimo tega problema ali pa ga nočemo videti? Ali res mislimo, da smo z domom telesne kulture vse naredili? In ali se vam ne zdi, da na Ravnah že predolgo počivamo na lovoričkah? Če že, nikar predolgo ne spimo. Čas gre naprej, in terja svoje!

Vsem tistim, ki bodo spet začeli s tistim: drugod še tega nimajo, ali še bolj neodgovornim, ki bodo mogoče celo rekli, da se mladina lahko pozimi vsak dan kepa, poleti pa leta od drevesa do drevesa, pa takoj odgovor. Zakaj si vsak želi boljše živeti? Zakaj si vsak želi avto, hišo, vikend? Zakaj? Zakaj nikoli ne posnemamo soses-

da, ki ima manj, ampak vedno tistega, ki ima več? Zato, ker je to napredek in tako je povsod. Tudi pri telesni kulturi in tudi pri športu!

Po nekem srednjeevropskem normativu, ki so ga tudi pri nas v Sloveniji osvojili, bi morali imeti za telesno vzgojo in šport 3 m² koristne površine na prebivalca. Od teh 3 m² pa 0,25 m² pokritih površin, ali po naše telovadnic. Ker nas ta zadnji podatek bolj zanima, pa si pogledajmo, kako je s tem normativom pri nas na Ravnah.

Če računamo, da nas je na Ravnah in v bližnji okolici 6676 prebivalcev in da v gimnazijo in v IC hodijo v šolo in k telovadbi še iz drugih krajev naše občine in celo regije, lahko to številko za izračun brez vsega zaokrožimo na 6800. Toliko nas torej je, in če to številko pomnožimo z 0,25 m² bi morali pri nas na Ravnah že danes imeti pokritih koristnih površin za telesno vzgojo

1700 m²

In koliko jih imamo? V velikih in mali telovadnici v DTK ter s telovadnico ob železarni nekaj manj kot 700 m² ali

1000 m² premalo.

Ta podatek sicer omili zimski bazen, ki lahko in tudi uspešno pomaga pri telesni vzgoji šoloobveznih otrok, in če k temu prištejemo še prostor za igranje namiznega tenisa, še vedno ugotovimo, da Ravnah že danes primanjkuje prek 700 m² pokritih prostorov za telesno kulturo (seveda če vzamemo v zakup tudi druge prostore in ne le telovadnice, drugače pa še več) kar z drugimi besedami pomeni najmanj eno veliko dvorano (npr. 35 × 20 m²) za telovadbo in vse male športe.

To zahtevajo že današnji pogoji dela. Gledati pa je potrebno par let naprej, vsaj tja do leta 1980. Pa še troje bo potrebno na vsak način upoštevati.

Nikolaj Omersa, Peca, olje

Pri »tarzanki« je največja gneča

1. Treba je računati s tem, da imamo sedaj na Ravnah pravzaprav 5 šol. Spodaj ob železarni IC (411) in nižje razrede osnovne šole (371) s skupaj 782 učenci oz. sredješolci, zgoraj ob Čečovju pa gimnazijo (489), višje razrede osnovne šole (868) in posebno šolo (88) s skupaj 1445 učenci in dijaki. To je treba upoštevati zaradi lokacije potrebnih telovadnic, saj **morajo biti telovadnice ob šolah.**

2. Ravne bodo v bližnji bodočnosti potrebovale športno dvorano za 800 ali 1500 sedeži, ki se lahko uporabi še za druge manifestacije in prav je, da se to pri gradnji prepotrebne telovadnice upošteva in

3. vsaka dodatna šola pomeni tudi dodatno telovadnico.

Vse to je treba upoštevati. In to je samo tisto osnovno, kar smo dolžni nuditi našim otrokom in sami sebi. To ni nobena potrata, ampak gre za objekte, ki morajo dati klene in zdrave državljane, gre za kovačnice zdravja.

Na, po mojem precej provokativno vprašanje, češ da je fizikultura v naši občini na nadpovprečni višini, ki ga je poleg drugih postavila občinska koordinacijska komisija za pripravo predloga srednjeročnega programa občine Ravne, in kaj je v tej zvezi treba storiti, je več občanov odgovorilo. Ker so bili ti odgovori javno objavljeni v zajetnih materialih koordinacijske komisije, si dovoljujem uporabiti nekaj misli iz odgovorov uglednih občanov naše občine prav o vprašanju pokritih prostorov za telesno vzgojo in se jim za te odgovore najlepše zahvaljujem.

Franc Fale: ... vsaka šola bi obvezno morala imeti tudi telovadnico...

Ivan Herzog: ... predvsem je treba načrtovati ustrezne telovadnice ob vseh osemletkah in tu investirati...

Anton Golčer: ... Na Ravnah je že nekaj let nujna telovadnica ob osnovni šoli...

Pavel Cesar: ... v interesu zdravja in pravega razvoja šolske mladine je, da

Ravne dobijo čimprej svojo šolsko telovadnico...

Marjan Kolar: ... Nove investicije so potrebne v šolske telovadnice na Ravnah, ki bodo razbremenile DTK.

Janez Žnidar: ... V kraju manjka večja dvorana za fizikalno dejavnost in so sedanje kapacitete absolutno premajhne...

Ali je tu potrebno še kaj dodati?

Mogoče le to, da moramo vsi vedno in povsod upoštevati, da gre tu za pogoje dela in zdravje naših otrok v varstvenih ustanovah, naših otrok, ki še hodijo v šolo, naših otrok, bratov in sester, znancev in sosedov, ki že delajo v našem kolektivu in navsezadnje za nas same, ki nam obisk v telovadnici ali športni dvorani kot rekreacije potrebnemu občanu ali kot gledalcu ne bo v škodo, ampak samo v razvedrilo in korist.

In še to. Vsi dobro vemo, da je vse vsako leto dražje, težje itd., ter da vsaj sedaj v našem kolektivu ne stojimo tako slabo, da bi z malo korajže ne mogli začeti (in hitro tudi dokončati) z gradnjo ustrezne športne dvorane v našem kraju. Zato iskreno želim, da bi ta zapis prebrali in ga podprli vsi, predvsem pa tisti, ki sedite v organih upravljanja in odločate tudi o življenju in pogojih življenja tudi izven plota naše železarne. V vaših rokah je odločitev, odločite se čimprej v dobro vaših in naših otrok. Še poznejši rodovi vam bodo hvaležni.

Pa tudi to. Leta 1965 smo zgradili DTK. Danes vsi vemo, kaj nam pomeni (takrat smo bili nekateri veliki nezaupneži). Od takrat je minilo 7 let, po mojem 7 suhih let.

Kako zadovoljni bi bili, in z nami veliko veliko občanov in športnikov, če bi se uresničil ljudski rek. Namreč tisti, da pride po 7 suhih, 7 debelih let!

-ate-

ZVEZNA LIGA — POROK ZA NAPREDEK

Že v oktobrski številki je urednik športne rubrike seznanil prijatelje »Informativnega« z izrednim dosežkom ženske ekipe NTK »FUŽINAR«, ki si je na kvalifikacijskem tekmovanju septembra v Novem Sadu priložila pravico nastopati v najvišjem klubskem tekmovanju Jugoslavije, v I. zvezni namiznoteniški ligi. Prav je, da temu uspehu posvetimo malo več prostora. Na tekmovanju so nastopale ekipe, ki so se po 3-dnevnih borbah razvrstile takole:

1. STK »VOJVODINA«, Novi Sad	14
2. NTK »FUŽINAR«, Ravne	12
3. STK »OBILIČ«, Novi Kneževac	10
4. STK »ŽELJEZNIČAR«, Sarajevo	8
5. STK »OPATIJA«, Opatija	6
6. STK »BOSNA«, Sarajevo	4
7. STK »25. MAJ«, Slunj	2
8. STK »MLADOST«, Prilep	0

Rezultati kažejo, kako ogorčen je bil dvoboj s STK »OBILIČ« za 2. mesto, ki so ga naše igralkice z veliko težavo le odločile v svoj prid in si tako zagotovile pravico nastopa v elitni konkurenci 10 klubov iz vse Jugoslavije.

Dokončna odločitev o sodelovanju NTK »Fužinar« v I. zvezni ligi pa je padla dva dni zatem, ko se je ekipa vrnila s kvalifikacij. Posvetovalno telo odgovornih funkcionarjev NTK »Fužinar«, ŠD »Fužinar« in ObZTK Ravne je po pretresu vseh faktorjev, ki so govorili v prid in proti nastopu v I. zvezni ligi, odločilo za. S to, lahko jo imenujemo zgodovinsko, odločitvijo je ravnenska bela žogica prestopila klubske, društvene in krajevne okvire. Ravenski namizni tenis je postal ponos, pa tudi problem občine in republike. V

klubu, kjer peščica požrtvovalnih funkcionarjev sprejema uvrstitev v to zahtevno tekmovanje kot stimulans za preteklo, predvsem pa bodoče delo, se zavedajo, da so lahko vsa napore, požrtvovalnost in volja »bob ob steno«, če ne bodo vsi tisti, ki imajo kakršen koli vpliv na nemoteno vadbo, igranje, predvsem pa šolanje (ne razumeti nápak!), vsaj s simpatijami spremljali prizadevanja trenerja in igralk. Brez določenih sporazumov med zainteresiranimi in odgovornimi ne bo šlo.

Ne bi bilo prav, da pri vsem tem ne predstavimo avtorjev tega uspeha. Na videz jih tako večina že pozna, vendar so pri tem potrebne še generalije, ki bodo malo osvetlile športne like tvorcev uspeha.

Robert Jamšek, trener, rojen 10. 5. 1943, poročen, oče 4-letnega sina. Najboljši igralec namiznega tenisa na Ravnah in dolgoletni kapetan rokometnega kluba »Fužinar«. Z belo žogico se je srečal leta 1953 in ji ostal zvest do danes. Trener republiškega ranga.

Ludvik Bavče, trener republiškega ranga, rojen 10. 7. 1940, iz športne družine, poročen, oče dveh hčerkic. Namizni tenis ga je okupiral leta 1949 in se ga še po 22 letih ne more otresti.

Erika (Krajger) Lesnik, zaposlena pri kvantometru, rojena 3. 10. 1944. S pingičem se je »zastupila« leta 1951 in je kljub 3-letni hčerki in družini vzor vztrajnosti in borbenosti.

Silva Petrač, rojena 12. 11. 1953, študentka 1. letnika višje šole za fizioterapevte v Ljubljani. Ni se mogla upreti pasiji svoje starejše sestre Hane, ki je bila članica državne reprezentance na svetovnem prvenstvu v Londonu. Leta 1960 se je vpisala v NTK »Fužinar«, za katerega se bori še danes, kljub temu da so jo že obletavali posredovalci boljše družbe.

Zvonka Štruc, rojena 15. 1. 1958, dijakinja 1. letnika TSS, metalurški odsek Ravne. Izhaja iz enostransko zaposlene, 6-članske družine. Spočetka je kolebala med plavanjem (bila je perspektivna plavalka) in namiznim tenišom. Sama se je leta 1968 odločila za drugo; prizadevnost, napredek in rezultati pa potrjujejo, da je bila njena odločitev pravilna.

Danica Režonja, rojena 25. 2. 1958, dijakinja 1. letnika TSS, Ravne, metalurški odsek. Pet otrok je kmalu izgubilo očeta in Danica je leta 1968 prišla za lopar, ki ga danes že presenetljivo uspešno vihti.

Hedvika Gostenčnik, rojena 8. 10. 1958, učenka 8. razreda OŠ »Prežihov Voranc«, Ravne. Celuloidna žogica jo je primamila leta 1966. Spočetka sta bili skregani. Danes pa sta pravi prijateljici in žogica frči iz kota v kot, kot si Hedvika želi. Zeli pa si vedno več in to bo tudi dosegla.

Darja Černovšek, rojena 9. 7. 1960, učenka 6. razreda OŠ v Črni. Je pravzaprav svetel primer v integralnosti športa naše doline. Poleg tega da je pridna v šoli, goji tekmovalno smučanje in presentljivo dobro igra namizni tenis. Kljub oddaljenosti (stanuje v Žerjavu) jo bo treba prepričati, da bo več vadila oziroma da se bo odločila za en tekmovalni šport (trenutno je 2. ali 3. pionirka v Sloveniji).

Seznani smo vas s hrbtnico ženske ekipe, na kateri NTKF vzgaja mladi rod, ki se je uveljavlja v republiškem merilu. Seveda pa vse našeto ne bi imelo prave osnove, če ne bi nad vsem bdela dolgoletni predsednik Leš s svojimi odborniki: Vinklerjevo, Maklinom, Pandevom, Mlakarjem in Janežičem. Vsi skupaj so se bolj kot uvrstitve v I. ligo razveselili novega vadbenege prostora na DTK, ki bo, poleg že poudarjenega uspeha, porok za intenzivnejši napredek namiznega tenisa v kraju, seveda s pogojem, da ga bodo vsi zainteresirani in odgovorni sprejeli kot delček sebe. Kdor hoče, ta lahko pomaga.

Tekmovanje v I. ligi se je že pričelo. V ligi sodeluje 10 ekip: »SENTA«, »MLADOST« Zagreb, »OLIMPIJA« Ljubljana, »PROLETER« Čoka, »PARTIZAN« Beograd, »VOJVODINA« Novi Sad, »MARATON« Zagreb, »TRIGLAV« Kranj, »OBILIČ« Novi Kneževac (ta se je uvrstil v ligo, ker je 4. slovenska ekipa »ILIRIJA« iz Ljubljane zaradi pomanjkanja kadra odpovedala sodelovanju) in »FUŽINAR«. Po žrebu ima »FUŽINAR« naslednji razpored:

15. 10. »OBILIČ« : FUŽINAR
 21. 10. »FUŽINAR« : »PARTIZAN«
 12. 11. »SENTA« : »FUŽINAR«
 19. 11. »FUŽINAR« : »TRIGLAV«
 10. 12. »MLADOST« : »FUŽINAR«
 17. 12. »FUŽINAR« : »MARATON«
 24. 12. »OLIMPIJA« : »FUŽINAR«
 7. 1. 1973 »FUŽINAR« : »PROLETER«
 14. 1. 1973 »VOJVODINA« : »FUŽINAR«

Kdor je vsaj malo seznanjen s kvaliteto namiznega tenisa v Jugoslaviji, bo videl, da je konkurenca tako močna, da se bo naša mlada, neizkušena ekipa morala pošteno potruditi, da ne bo izpadla. To skrb pa že moramo prepustiti igralcem, trenerju, klubu in kolikor bomo poskrbeli za vse ostalo, nas ne bodo razočarali, njihova velika odlika je namreč borbenost, ta pa veliko velja.

Prvi rezultati pa so tudi že tu. V prvem kolu je »Fužinar« v Novem Kneževcu premagal nasprotnika iz kvalifikacij »OBILIČ« s 5:2 (PIOKER : PETRAČ 0:2, LAZIN : REŽONJA 2:0, PETROVIČ : ŠTRUC 0:2, LAZIN : PETRAČ 2:0, PIOKER : ŠTRUC 0:2, PETROVIČ : REŽONJA 1:2, LAZIN : ŠTRUC 1:2).

V soboto, 21. 10. pa je »PARTIZAN« pred okoli 100 gledalci (upamo, da jih bo na republiškem derbiju 18. ali 19. 11. s »TRIGLAVOM« vsaj dvakrat toliko) premagal naša dekleta s 5:0.

Suhoparni rezultat kaže sicer pričakovan poraz, igra naših deklet pa je bila pravo presenečenje za vse gledalce pa tudi za objektivno oko trenerja gostujoče ekipe tov. Gazića. Impresioniran je bil nad homogenostjo in mladostjo ekipe. Poglejmo izide posameznih srečanj:

Arslanagić—Petrač 2:1 (21:18, 18:21, 21:12)	1:0
Samardić—Režonja 2:0 (22:20, 21:18)	2:0
Pecelj—Štruc 2:1 (16:21, 21:12, 21:17)	3:0
Samardić—Petrač 2:1 (21:17, 18:21, 21:15)	4:0
Arslanagić—Štruc 2:1 (15:21, 21:15, 21:16)	5:0

To pa je druga stran rezultata 0:5, ki stimulira in ohrabljuje. Pogoji dela, konkurenca, mladost in borbenost so pogoji za napredek.

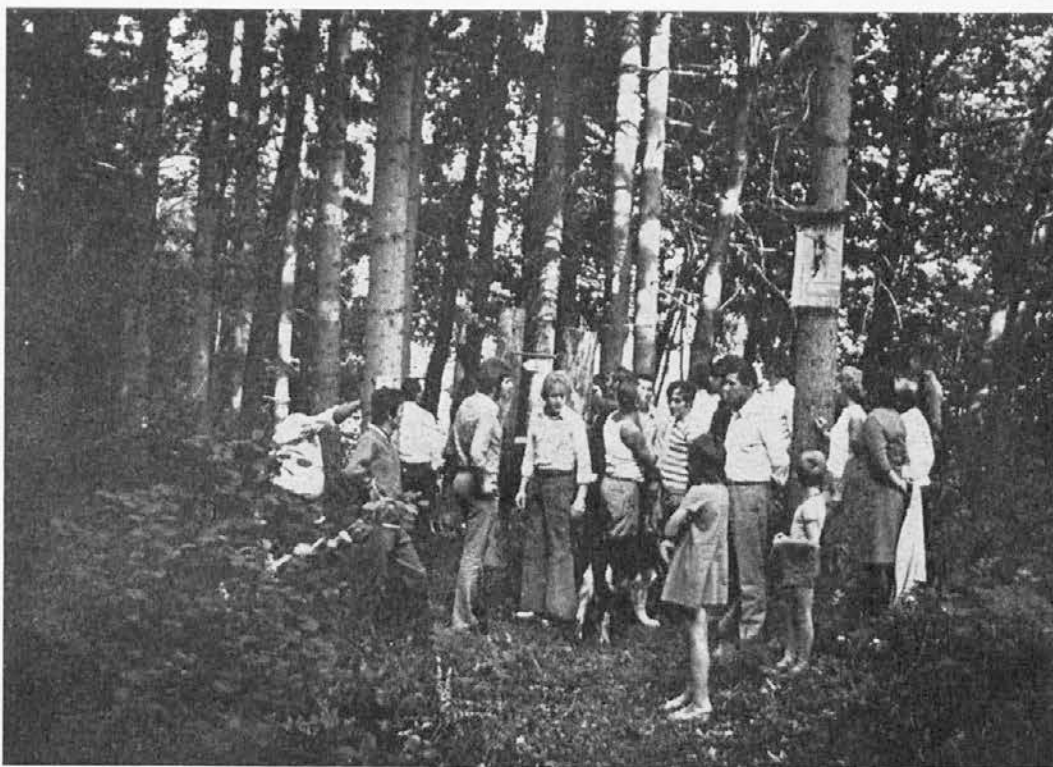
REKREACIJA

Sportna komisija pri TO sindikata je razpisala sindikalno rokometno prvenstvo podružnic. Prijavilo se je pet ekip: uprava, SEVO, valjarna s kovačnico, jeklarna in mehanična. Do zaključka redakcije so bili doseženi naslednji rezultati:

Mehanična : SEVO	15:16
Livarna : Valjarna	11:11
Mehanična : Livarna	17:9
Valjarna : Uprava	10:11
SEVO : Livarna	16:10

Obsojanja vreden je postopek »uprave«, ki za delegirano tekmo s SEVO ni sestavila moštva in bo tekma verjetno registrirana p : f (0:10). Kolikor bi se to dogodilo kateri izmed podružnic metalurške proizvodnje, bi bilo vprašanje odigranja tekme v kasnejšem terminu opravičljivo, tako pa je to le madež na sicer dobro pripravljeno in organizirano rekreativnost.

Nekateri sodelavci so imeli pripombe na to, da v nekaterih ekipah (SEVO, mehanična) igrajo bivši igralci RK »Fužinar«, ki so šele pred letom dni prenehali igrati. Dosedanji potek tekem pa je pokazal veliko izenačenost moštev in to, da v vseh ekipah igrajo več ali manj »odsluženi« igralci rokometu, ki dajejo ton igri. Navsezadnje pa je tudi za gledalce, ki nesebično bodrijo svoje ekipe, zanimivo videti nekaj, kar uvršča rokomet med najdinamičnejši šport.

Sodelavci TRO s Prevalj so prišli v velikem številu na stezo za TRIM Foto: F. Kamnik

RAVENSKI TABORNIKI V OKTOBRU

Topli dnevi se počasi umikajo dolgočasnemu poznojesenskem deževju in tako se bodo taborniki skupno z najmlajšimi člani odreda medvedki in čebelicami posvetili kroniki letošnjega dela, akcij in pohodov v naravo. Na svojih sestankih pa bodo sestavljali načrt dela za prihodnje obdobje, ki naj bi v pestrosti taborniškega življenja privabilo nove simpatizerje življenja v naravi.

Letošnje akcije ravenških tabornikov so bile prirejene v okviru raznih jubilejnih praznov naše NOB na republiških ali področnih območjih. Sodelovali so tudi na nekaterih taborniških tekmovanjih in pohodih po poteh naše NOB.

V okviru udeležbe na svečanem zaključku tekmovanja MČ za tekmovalno značko Živka Lovšeta, ki je bilo letos v Rogaški Slatini, je bil prirejen skupen avtobusni izlet ravenških in slovejegraških tabornikov z MČ v ta znani zdraviliški kraj. Tudi v letošnjem oktobru so ravenški taborniki skupaj s taborniki iz Dravograda in Slovenj Gradca, združeni v taborniško koroško brigado izvedli v počastitev krajevnega praznika Raven dvodnevni pohod po poteh koroških partizanov. Tako je ta brigada krenila na dan pred krajevnim praznikom z zastavami in prapori na čelu proti Brinjevi gori, kjer se je ustavila ob partizanskih grobovih ob požgani Španarjevi domačiji, kjer so zaradi izdajstva padli skupaj s partizani tudi Španarjevi in zgoreli v zubljih svoje domačije, katero so požgali pobesneli nacisti. Po počastitvi tega spominskega kraja je brigada nadaljevala pot proti Prevaljam in naprej proti kmetijam pod Uršljo goro, kjer so bile med NOB partizanske javke. Komisar te taborniške koroške brigade tov. Čeh pa je navzočim tabornikom — brigadirjem ob vsakem spominskem obeležju orisal kroniko borbe koroških partizanov z nacističnimi okupatorji v teh krajih Mežiške doline. V ranih večernih urah je brigada prispela na znano kmetijo in nekda-

njo partizansko javko pri Šteharju, v kateri še danes živi Korošcem dobro znana Srebretova družina, ki je kot zavedna slovenska družina okusila nasilje nacističnega okupatorja, ki je zaradi njihove zavednosti zahteval velike žrtve. Na tej kmetiji je brigada po večerji in tabornem ognju tudi prenočila.

Naslednje jutro, na dan krajevnega praznika, pa je taborniška koroška brigada prispela okrog 10. ure dopoldne na Navrški vrh, kjer se je skupno z raznimi organizacijami in društvi, ki so pred proslavo izvedle parado po Ravnah, vključila v svečano proslavo krajevnega praznika, ki je potekala ob spominskem obeležju Navrškega vrha, kjer je bil 10. oktobra 1942 ustanovljen odbor OF za takratni Guštanj.

Ob pričetku svečanosti je bil podan raport tabornikov, zatem pa so predstavniki družbeno političnih organizacij in bivši borci orisali kroniko krajevnega praznika in izrazili protest proti neonacističnim skupinam, ki s skrutitvijo dvojezičnih napisov in spominskih obeležij NOB ter napadi na koroške Slovence preprečujejo, da bi slovenska manjšina na avstrijskem Koroškem živila svobodno, kar ji obljublja 7. člen avstrijske državne pogodbe. Po svečanih nagovorih pa je nekdanji borec tovariš Avgust Razgoršek skupaj s tabornikom položil venec k spominskemu obeležju. V kulturnem programu je bil izveden recital partizanske poezije. Pevski zbor Društva upokojencev železarne Ravne pa je zapel nekaj narodnih in partizanskih pesmi. Po zakuski, ki je bila organizirana za vse udeležence te proslave, se je pričelo zanimivo tekmovanje lovskih družin Prežihovo in Strojna v streljanju na glinaste golobe za pokal krajevnosti, katerega si je priborila v trajno last strojanska lovka družina. Po zanimivem tekmovanju so nekateri udeleženci skupaj z mladimi odšli proti domu, ostali pa so se po svoje prepustili toplemu nedeljskemu dnevu in ob dobri kapljici radi pritegnili koroškimi napevom.

Ob krajevnem prazniku

Foto: K. Krevh

Naslednjo nedeljo so se ravenski taborniki skupaj s taborniki koroške regije, mariborskega območja z mladino in krajanji udeležili svečane proslave ob 50. obletnici priključitve Libelič k Jugoslaviji.

Vaščani Libelič so se na ta pomembni dan radi spomnili na svoje takratne borce: šolskega nadzornika Rudolfa Mencina, župnika Antona Vogrinca in učiteljev Janka Gačnika, Ivana Lebiča in Karla Dobrška, ki so skupaj z vaščani Libelič prirejali ob večerih pri libeliških kmetih mitinge s slovenskimi pesmimi in zbirali podpise za priključitev Libelič k Jugoslaviji, katere bi sicer s takratnim plebiscitom pripadle Avstriji. S pogumnim nastopom pred mednarodno razmejitveno komisijo so ti libeliški možje dosegli, da so Avstrijci morali 30. septembra 1922 predati Libeliče Jugoslaviji.

Tudi na tej proslavi so udeleženci obsodili sedanja šovinistična dejanja neofašističnih skupin nad koroškimi Slovenci na avstrijskem Koroškem z gesli Koroški Slovenci, mi smo z vami! Tujega nočemo svojega ne damo! Tudi transparenti, ki jih je prinesla mladina na to svečanost, so s protifašističnimi parolami dali dokaz, da koroški Slovenci onstran domovine niso osamljeni v boju za pravico, ki jim po novi avstrijski zakonodaji tudi pripada.

Karlo Krevh

POT PRIJATELJSTVA

Moje gorništvu ima korenine v ljubezni do narave.

Kugy

Planinske organizacije treh dežel: Planinska Zveza Slovenija, Club Alpino Italiano, Sezione di Gorizia, Österr. Alpenverein, Sektionverband Kärnten so na pobudo in željo številnih planincev sklenile, da pripravijo mednarodno planinsko transverzalo pot, ki naj bi zajela nekaj pomembnejših vrhov v posameznih deželah. Zamisel je že dolgo tlela med planinci obmejnih dežel in končno je bila pot svečano odprta v začetku avgusta letošnjega leta. V ta namen so bili izdani

zelo lični dnevnik v treh jezikih z natančnim opisom vsakega vrha, katerega je treba obiskati.

Na vseh omenjenih vrhovih so bile postavljene lične pločevinaste kasete, v katerih sta shranjena poseben žig in vpisna knjiga. Opraviti je treba 30 vzponov v obmejnih gorah Furlanije-Juljske Benečije, Slovenije in Koroške z namenom, da se pri tem spoznajo sosedske dežele in njihov gorski svet, da se pogloblja prijateljstvo med prebivalstvom ter goji planinsko tovarštvo.

Kdor s tem namenom opravi v vsakem od treh gorskih predelov nevezane vzpone na po pet (5) izbranih vrhov in to dokaže (žig z vrha v dnevniku), dobi po dostavi dnevnika (knjižice) mestu izdaje poseben znak za 15 opravljenih vzponov, kdor pa opravi vzpone na vseh 30 vrhov, prejme znak in diplomu.

Nosilce znaka povezuje — ne glede na njihov stan, poreklo in jezik — prehojena pot v mednarodnem planinskem tovarštvu, ki naj se izraža v medsebojnem spoštovanju, pripravljenosti na pomoč in sodelovanju.

Znak prijateljstva

Opraviti je treba pristope na naslednje vrhove:

Slovenija

Grintavec	2558 m
Ojstrica	2349 m
Storžič	2134 m
Jalovec	2643 m
Bavški Grintavec	2344 m
Prisojnik	2547 m
Škrlatica	2738 m
Triglav	2863 m
Krn	2245 m
Ratitovec	1666 m

Koroška

Spitzzege (Ziljska dolina)	2118 m
Reisskofel (Ziljska dolina)	2371 m
Hochstadel (Lienški Dolomiti)	2680 m
Petzek (Schobergruppe)	2383 m
Grossglockner (Schobergruppe)	3797 m
Sonnblick (Goldberggruppe)	3106 m
Säuleck (Ankogelgruppe)	3085 m
Hafner (Hafnergruppe)	3076 m
Königstuhl (Noriške Alpe)	2331 m
Klomnack (Noriške Alpe)	2326 m

Furlanija-Juljska Benečija

Jôf di Miezegnot	2087 m
Jôf di Montasio	2753 m
Jôf Fuart	2666 m
Monte Canin	2587 m
Creta Grauzaria	2066 m
Monte Cavallo	2239 m
Monte Zermula	2145 m
Creta Forata	2463 m
Monte Peralba	2693 m
Monte Coglians	2780 m

Pot prijateljstva je vzbudila med planinci iz železarne precej zanimanja, saj so bili med prvimi, ko so se odločili, da bodo začeli s pohodi na določene vrhove ter si oskrbeli potrebne dnevnike (knjižice), kamor nabirajo žige vrhov. Vabimo še druge planince-železarje, da se prijavijo pri onih, ki so že začeli s pohodi, da bomo v prihodnjem letu stopili na pot še številnejši.

Fr. Telcer

Z VESELIM KORAKOM PO NAŠIH ALPAH

V sredo, 22. novembra, bo ob 18. uri predaval v Domu železarjev znan planinski fotograf in predavatelj prof. Mirko Kambič.

Starejši poslušalci se ga bodo prav gotovo spomnili, saj je na Ravnah že večkrat gostoval. Tako nam je pred leti s čudovitimi diapozitivi prikazal »Lepote ameriških kanjonov« in »Pomlad pod Triglavom«.

Tokrat nam bo v predavanju, ki obsega 200 barvnih diapozitivov velikega formata in je spremljano z glasbo, prikazal lepote naših gora (Kamniške in Julijske Alpe, Kanin, Montaž, Mangrt ter dolino Soče).

Vljudno vabljeni!

Odbor PD

ZAHVALA

Zahvaljujem se zaupnici sindikalne združenice TKR (metalurški laboratorij) za pobudo, sindikatu železarne pa za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času bolezn.

Zdravko Mežnarc

Gibanje zaposlenih v tovarni

od 21. septembra do 20. oktobra 1972

SPREJETI

Zap. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Odkod je prišel
1.	Celner Vincenc	6. 3. 1954	KV rezkalec	strojni remont	iz šole
2.	Gnamuš Emilija	18. 8. 1951	SS-gimnazija	APO	iz šole
3.	Hladnik Adolf	1. 2. 1952	PK ključavničar	valjarna	iz JLA
4.	Homan Vladimir	3. 6. 1951	NSS	AOP	iz šole
5.	Hovnik Agata	30. 1. 1951	SS-ekonomski tehnik	nabavna služba	iz šole
6.	Kauzar Marina	7. 8. 1955	NSS administrator	kadrovski oddelek	iz admin. šole
7.	Kiselak Franc	3. 7. 1932	PK tesar	čistilnica	iz druge del. organizacije
8.	Kodrún Lidija	3. 8. 1954	NSS	komunalni oddelek	iz šole
9.	Kraiger Jelka	31. 7. 1953	NSS	prodaja enote II.	iz šole
10.	Kraševac Metka	7. 5. 1954	NSS	valjarna	iz šole
11.	Krivoograd Drago	22. 9. 1953	PK brusilec	jeklovlek	iz druge del. organizacije
12.	Krivosnog Ernest	30. 10. 1946	KV pleskar	gradbeni remont	iz druge del. organizacije
13.	Ladinik Janko	3. 10. 1955	NK delavec	skladiščna služba	prva zaposlitev
14.	Ladinik Jože	26. 3. 1952	SS-strojni tehnik	PD VO	iz šole
15.	Ladinek Jožefa	28. 12. 1954	NS	odd. za obl. OD	iz šole
16.	Masilo Milan	9. 5. 1955	PK žarilec	valjarna	iz šole (učenec)
17.	Milovanovič Milovan	20. 2. 1950	KV ključavničar	strojni remont	ponovna zaposlitev v ŽR
18.	Miklavc Janez	29. 1. 1955	KV avtomehanik	promet	iz šole
19.	Mlatej Smiljan	28. 4. 1954	NK delavec	čistilnica	iz druge del. organizacije
20.	Mravljak Franciška	16. 3. 1953	SS-gimnazija	AOP	iz šole
21.	Paradiž Franc III.	2. 9. 1930	KV strugar	jeklovlek	iz druge del. organizacije
22.	Plut Štefanija	3. 11. 1953	KV ključavničar	strojni remont	iz šole
23.	Pongrac Ivan III.	20. 8. 1952	PK rezkalec	vzmetarna	iz JLA
24.	Praznik Marija	25. 5. 1954	NS	TPO	ponovna zaposlitev v ŽR
25.	Rožen Branimir	14. 3. 1954	KV ključavničar	strojni remont	iz šole (učenec)
26.	Rudolf Danilo	27. 2. 1956	NK delavec	skladiščna služba	prva zaposlitev
27.	Skudnik Stojan	23. 6. 1950	NK delavec	topilnica	iz druge del. organizacije
28.	Vogrin Miran	21. 9. 1957	NK delavec	obrat strojev in del.	prva zaposlitev

RAZREŠENI DELOVNEGA RAZMERJA

1.	Feguš Janez	30. 10. 1953	PK strugar	obr. strojev in delov	v JLA
2.	Goričanec Ivan	21. 5. 1912	NK delavec	energetski	starostna upokojitev
3.	Kotnik Ivan XII.	8. 8. 1951	NK delavec	valjarna	dana odpoved
4.	Kotnik Mirko II.	24. 5. 1949	NK delavec	valjarna	dana odpoved
5.	Meh Drago II.	22. 8. 1950	SS strojni tehnik	konstrukcijski biro	dana odpoved
6.	Mak Ferdinand	24. 9. 1947	KV obr. električar	el. remont j.t.	samovoljna zapustitev dela
7.	Penec Ivan	8. 4. 1915	NK delavec	promet	starostna upokojitev
8.	Močnik Peter	17. 2. 1952	KV avtomehanik	obr. strojev in delov	samovoljna zapustitev dela
9.	Robin Adolf	15. 5. 1944	PK topilec	topilnica	dana odpoved
10.	Slivnik Danilo	29. 10. 1950	KV ključavničar	strojni remont	dana odpoved
11.	Svajger Milan	1. 8. 1950	SS metalurški tehnik	TKR — met. oddelek	dana odpoved
12.	Terseglav Monika, dipl. inž.	17. 11. 1939	VS dipl. inž. met.	odd. za AOP	dana odpoved
13.	Višočanik Mihael	28. 9. 1918	VK strugar	obr. str. in delov	invalidska upokojitev
14.	Vnuk Mirko	18. 11. 1951	NK delavec	topilnica	samovoljna zapustitev dela
15.	Zdrčnik Ana	10. 6. 1952	SS gimnazija	odd. za obl. OD	dana odpoved

SPREJETI

Izobrazba — kvalifikacija

1 SS — strojni tehnik
 1 SS — ekonomski tehnik
 2 SS — gimnazija
 5 NSS
 2 NS
 3 KV — ključavničarji
 1 KV — rezkalec
 1 KV — avtomehanik
 1 KV — pleskar
 1 KV — strugar
 1 PK — ključavničar
 1 PK — brusilec
 1 PK — žarilec
 1 PK — rezkalec
 1 PK — tesar
 5 NK

RAZREŠENI

Izobrazba — kvalifikacija

1 VS — dipl. inž. metalurgije
 1 SS — strojni tehnik
 1 SS — metalurški tehnik
 1 SS — gimnazija
 1 VK — strugar
 1 KV — ključavničar
 1 KV — avtomehanik
 1 KV — obrat. električar
 1 PK — topilec
 1 PK — strugar
 5 NK —

DELOVNE NEZGODE V OKTOBRU 1972

Teodil Djokaj, topilnica — pri rušenju ponovce mu je padel kos železa na nart leve roke.

Zdravko Videršnik, valjarna — na spolzkih tleh mu je spodrsnilo, pri čemer si je na šaržirni mizi porezal desno roko.

Oto Šuler, valjarna — pri sestopu z ogrodja srednje proge je stopil na dleto, pri tem pa si je zvinil nogo v gležnju.

Jože Fele, kovačnica — pri brušenju osi na stabilnem brusilnem stroju si je obrusil kazalec leve roke.

Zvonko Vogrinec, čistilnica — pri nala-ganju ulitkov v košaro si je poškodoval hrbtno stran desne roke.

Rudolf Hodnik, valjarna — pri brušenju gredice si je poškodoval palec desne roke.

Maks Šmon, topilnica — pri zapenjanju kokile z verigo si je poškodoval sredinec in prstanec desne roke.

Franc Legner, kvaliteta kontrole — pri kontroli industrijskih nožev si je porezal prstanec leve roke.

Anton Kocmut, čistilnica — pri brušenju s stranskim brusilnim strojem si je obrusil desno roko.

Rudolf Novak, livarna — pri izpraznjevanju okvirov je dobil tujek v oko.

Ferdo Reptočnik, topilnica — pri vli-vanju tekočega jekla v kokilo je jeklo brizgnilo v okolico in ga pri tem opeklo po nogah.

Ivan Rutnik, topilnica — pri čiščenju žlindre izpod pečne jame je kavelj žerj-ava na priklenjeni skorji zdrsil in ga udaril po čeljusti.

Alojz Kričej, kovačnica — pri kovanju ploščatega jekla mu je priletela škaja v oko.

Stanko Goričan, topilnica — pri preizkušanju kakovosti zvara je s kladivom udaril po njemu, pri čemer mu je košček železa padel v oko.

Alojz Bele, topilnica — pri dajanju od-padnega materiala v VF peč je tekoče je-klo brizgnilo, pri čemer ga je opeklo po prsih in nogah.

NAŠI UPOKOJENCI

Lojze Perko, Pri Mavrelu

Vinko Jurinec, jeklovlek — pri brušenju z ročnim brusilnim strojem je dobil tujek v oko.

Štefan Grajner, topilnica — pri spraznjevanju ingotov iz kokil so popustile polavtomatične klešče, pri čemer je ingot zdrsnil nazaj v kokilo, dvignil vroč prah in ga opeknel.

Milan Pogorevčnik, livarna — pri zasipavanju lijaka s peskom mu je padel tujek v oko.

Milan Cej, jeklovlek — pri polivanju gorečega kolobarja žice z etilnim alkoholom, ga je zajel plamen in ga opeknel po zgornjem delu telesa.

Ivan Zagernik, obrat strojev in delov — pri rezanju z metalno žago mu je priletel tujek v oko.

Ivan Matjašec, strojni remont — pri sestopu po železni lestvi mu je zdrsnilo, pri čemer si je nategnil kite v zapestju leve roke.

Ivan Korat, vzmetarna — pri odlaganju vzmetnega lista je z roko zadell ob obrezline v neposredni bližini, pri čemer si je poškodoval prsta na roki.

Štefan Mihelič, energetski — pri odpiranju premičnih vrat so se te snele z drsne proge ter padle nanj.

Slavko Kupljen, elektro obrat — pri popravilu elektro naprav na stružnici mu je priletel tujek v oko.

Ivan Gostenčnik V., obrat strojev in delov — pri zarisovanju blokov mu je eden zdrsnil iz rok in mu stisnil prst.

KAJ PREMORÉ VERA

Papež Pij XI. (1857—1939) je bil zelo duhovit. Ko je sprejel neko angleško gospo, gorečo katoličanko, obdarjeno z ogromno postavo, kot jo je redkokdaj videti pri njenih rojakinjah, je vprašal:

»Hčerka, kaj vas je privedlo prav v Vatikan?«

»Vera, sveti oče,« je odgovorila obiskovalka.

Ko je odšla, je papež smehljaje rekel spremstvu:

»Tu imate dokaz, da vera gore prestavlja.«

DOKAZI

Pogovor se je pletel o odkritjih ob urejanju trga Forum Romanum.

»Med nedavnimi izkopavanji,« je dejal Roberto Bracco Matildi Serao, »so odkrili kovinske žice; to dokazuje, da so stari Rimljani poznali telefon.«

»Gotovo,« je odgovorila Matilde. »Pri nedavnih izkopavanjih v Atenah niso odkrili nič takega. To dokazuje, da so stari Grki poznali brezžično telegrafijo.«

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem vsem sodelavcem iz obrata čistilnice za prejeta darila ob mojem odhodu v pokoj. Darila mi veliko pomenijo, ker so drag spomin na vas, dolgoletni sodelavci. Franc Božič

Ivan Goričanec, roj. 21. maja 1912, v železarni od 1. oktobra 1956 dalje, nazadnje v energetskem obratu kot strojnik acetilenarne. Star. upokojen 1. oktobra 1972

Mihael Visočnik, roj. 28. novembra 1918, v železarni od 18. marca 1946 dalje v obratu strojev in delov kot strugar. Inval. upokojen 1. oktobra 1972

Ivan Penec, roj. 8. aprila 1915, v železarni od 22. januarja 1951 dalje, nazadnje v prometu kot delovodja transportne skupine. Star. upokojen 1. oktobra 1972

Jaka Torkar, Stranski portal, olje